

wroclaw.pl

**IDZIEMY
NA WYBORY!**
15 X 2023

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 39 (152), 11-17.10.2023

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

str. 10-11

Twórz we Wrocławiu

Kolej Wrocławia na kolej na... lotnisko

Na swoje lotnisko pociągiem mogą dotrzeć warszawianie, krakowianie, gdańszczanie, a od 1.10 też rzeszowianie. A kiedy wrocławianie?

str. 4

Deszcz ma podlewać, a nie zalewać

200 inwestycji z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury powstało w ciągu ostatnich czterech lat. Teraz zarządzanie deszczówką będzie priorytetem.

str. 8

Українка в Польщі – проект для жінок

Його мета – інтегрувати українських жінок у місцеве суспільство та зменшити професійну деградацію. Як це може вам допомогти?

c. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Szanowni Państwo,

jesteśmy na ostatniej prostej kampanii do tegorocznych wyborów parlamentarnych.

Przez ostatnie tygodnie namawialiśmy Państwa do udziału w tych wyborach, uważając, że frekwencja jest niezwykle ważna. Że głos każdego z nas ma znaczenie. I że powinniśmy zmanifestować, że prawa obywatelskie, jak i przyszłość naszej ojczyzny, są dla nas ważne. Głęboko w to wierzę. Pozwólcie Państwo zatem, że nawiążę do wyborów raz jeszcze.

W wyborach parlamentarnych w roku 2019 we Wrocławiu osiągnęliśmy frekwencję w wysokości 71,17 proc. Dla porównania w tych samych wyborach frekwencja w województwie dolnośląskim wyniosła 60,92 proc., a w całej Polsce 61,74 proc. Wówczas

do rejestru wyborców w naszym mieście dopisało się około 17 tys. osób. W wyborach prezydenckich w roku 2020, które zwykle cieszą się wyższą frekwencją, do rejestru dopisało się już 40 tys. osób.

W chwili, gdy piszę do Państwa te słowa, 47 920 osób skorzystało z tego prawa w związku z wyborami parlamentarnymi 2023, a 5621 osób pobrało dokument uprawniający do głosowania poza miejscem zamieszkania. To absolutny rekord dla naszego miasta. Dziękuję! A przypomnę, że dopisywać się możemy do czwartku do godz. 19. To szczególnie ważne we Wrocławiu, mieście studentów i osób pracujących często w międzynarodowych instytucjach, którzy są zameldowani, a co za tym idzie zarejestrowani w dniu wyborów, w innym mieście – i tę informację przekazacie im, proszę Państwa.

A potem... czekam na niedzielę. Na niedzielę, którą – mam nadzieję niezależnie od pogody – spędzimy aktywnie, odwiedzając komisje wyborcze czynne w godz. 7–21, a wychodząc będziemy mocno trzymali kciuki za tych, na których oddaliśmy swój głos. Bądźmy razem w tym dniu, zatroszczmy się o naszych bliskich, którzy mogą potrzebować pomocy przy udaniu się do lokalu wyborczego. Przebijmy wspólnie 71-proc. frekwencję z roku 2019.

Warto pokazać, że chcemy i umiemy korzystać z obywatelskiego prawa do wyborów.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

						
CZW. 12.10	PT. 13.10	SOB. 14.10	ND. 15.10	PN. 16.10	WT. 17.10	ŚR. 18.10
18°C	21°C	24°C	14°C	14°C	14°C	14°C

KARTKA
Z KALENDARZA

• 12 października 1891 •

we Wrocławiu urodziła się Edyta Stein, święta kościoła katolickiego

• 12 października 1857 •

otwarto Dworzec Główny we Wrocławiu

• 15 października 1245 •

zmarła św. Jadwiga z Trzebnicy, patronka Śląska

• 16 października 1978 •

wrocławianka Wanda Rutkiewicz zdobyła Mount Everest

WILD RUN 2023 – DZIKI BIEG NA RZECZ ZWIERZĄT AFRYKI

Tysiąc osób: dzieci na dystansie 200 m, młodzież – 1 km, a dorośli – 10 km – tak wyglądał Wild Run, czyli dziki bieg – największa i najbardziej rozpoznawalna impreza we wrocławskim ogrodzie zoologicznym. Tym razem uczestnicy (niektórzy w odpowiednich przebraniach – jak widać **na zdj.**) pobiegli dla zwierząt z Afryki. Zebrane pieniądze wspomogą projekty ochrony zwierząt na tym kontynencie. Każdego roku cel zbiórki jest inny – ubiegłej jesieni podczas Wild Run zebrano rekordową kwotę ok. 82 tys. zł na ochronę zwierząt Azji.

– Zwierzęta Afryki szczególnie potrzebują wsparcia. Populacja lemurów katta spadła o ok. 97 proc., a pingwinów przylądkowych o 98 proc. w ciągu niecałych stu lat. Potrzeba pomocy jest większa niż kiedykolwiek – tłumaczy Marta Gondek, prezes Fundacji ZOO Wrocław – DODO.

Zagłosuj. Zdecyduj o przyszłości Polski

Ponad pół miliona wrocławian jest uprawnionych do głosowania w wyborach do Sejmu i Senatu, które zaplanowano na 15 października. Osoby, które czasowo przebywają we Wrocławiu, do 12 października mogą dopisać się do rejestru wyborców i tu głosować.

Tomasz Wysocki

To już ostatni dzwonek, aby złożyć wniosek o zmianę miejsca głosowania, czyli dopisać się do listy wyborców. Jak to zrobić?

Stacjonarnie i zdalnie

Ze strony Miejskiego Biura Wyborczego www.wroc.city/WniosekZmianaMiejscaGlosowania pobierz druk – znajdziesz go na samym dole w Załącznikach, kliknij w link Wniosek o zmianę miejsca głosowania (czerwona czcionka), ściągnij, wydrukuj i wypełnij. Do 12 października włącznie zanieś go do jednego z Centrów Obsługi Mieszkańca. We Wrocławiu wydłużono pracę COM przy ul. Zapolskiej, pl. Nowy Targ i w Centrum Handlowym Magnolia do godz. 19, właśnie dla osób, które chcą złożyć taki dokument. Jeśli dane z wniosku zostaną pozytywnie zweryfikowane, od razu zostaniesz dopisany do listy wyborców.

Od ubiegłego tygodnia po Wrocławiu kursuje zabytkowy autobus marki Ikarus. W nim także można złożyć wniosek o dopisanie do rejestru wyborców. W środę, 11 października będzie parkował:

- Uniwersytet Ekonomiczny, kampus główny, ul. Wielka, godz. 10–14,
- Uniwersytet Przyrodniczy, pl. Grunwaldzki 24, godz. 14.30–18.

Prof. Karolina Jaklewicz z Politechniki Wrocławskiej i Maciek Kurowicki z zespołu Hurt zachęcają do głosowania

Możesz też to zrobić zdalnie. Zaloguj się na www.wroc.city/ZmienMiejsceGlosowania przez: Profil zaufany, e-dowód, bankowość elektroniczną lub aplikację mObywatel i wyślij wniosek elektronicznie; najpóźniej możesz to zrobić 12.10 do godz. 23.59. Wyborca, który złożył wniosek o zmianę miejsca głosowania, zostanie skreślony ze spisu wyborców, w którym uprzednio był ujęty.

Jeśli wiemy, że w dniu wyborów będziemy poza miejscem zamel-

dowania, to możemy wybrać jeszcze łatwiejsze rozwiązanie. Z dowolnego urzędu gminy lub miasta pobierz zaświadczenie o prawie do głosowania.

Sprawdź, z kim Ci po drodze

Aby oddać ważny głos, należy w kratce przy nazwisku wybranego przez nas kandydata na posła lub senatora postawić krzyżyk (linie muszą się przecinać). A przy którym nazwisku postawić znak? Pomocny może okazać się

Latarnik Wyborczy: www.latarnikwyborczy.pl. To serwis przygotowany przez Centrum Edukacji Obywatelskiej.

Jego mechanizm jest prosty i pomaga porównać nasze poglądy z ideami poszczególnych komitetów wyborczych. Z tej formy politycznych korepetycji skorzystały już miliony Polaków.

➤ **Wszystko, co powinieneś wiedzieć o wyborach:** www.wroclaw.pl/wybory2023

Referendum: zasady

Na 15 października urzędujące władze zaplanowały też referendum. Udział w nim nie jest obowiązkowy. Nie jest również warunkiem przystąpienia do wyborów parlamentarnych – karty z nazwiskami kandydatów na posłów i senatorów dostaniemy nawet wtedy, jeśli odmówimy przyjęcia karty z pytaniami referendalnymi. Uczestnik referendum powinien zaznaczyć krzyżykiem wybraną odpowiedź. Żeby było ono wiążące, musi wziąć w nim udział 50 proc. uprawnionych do głosowania. Aby zrezygnować z udziału w referendum, należy przed przyjęciem kart oświadczyć członkowi komisji wyborczej, że odmawia się przyjęcia karty do głosowania dot. referendum. Wtedy członek komisji w spisie wyborców w rubryce „Uwagi” umieszcza adnotację „bez referendum”.

Bezpłatne badania mammograficzne

Z darmowych badań piersi mogą skorzystać kobiety w wieku od 50 do 69 lat. Zobaczcie w harmonogramie, gdzie i w jakich godzinach we Wrocławiu będzie stał mammbus.

Paulina Falkiewicz

Badania organizowane w ramach „Programu profilaktyki raka piersi” są darmowe, a akcję organizuje Narodowy Fundusz Zdrowia – Dolnośląski Oddział Wojewódzki we Wrocławiu.

Do udziału w programie profilaktyki raka piersi nie jest potrzebne skierowanie. Na badanie należy zabrać ze sobą dowód osobisty oraz wyniki wcześniejszych badań mammograficznych, jeśli były wykonywane.

Gdzie i kiedy można się przebadać?

- 11 października – ul. Długosza 68 w godz. 9–17
- 11 października – ul. Bardzka 1a w godz. 9–17
- 12 października – ul. Długa 37/47 w godz. 12–17
- 18–19 października – ul. Długa 37/47 w godz. 9–16
- 20–23 października – ul. Leśnicka 62 w godz. 9–16
- 24–25 października – ul. Bardzka 1a w godz. 9–16.

Wrocławianka Roku

Znasz aktywną, charyzmatyczną i niezwykłą kobietę? Zgłoś ją do plebiscytu Wrocławianka Roku 2023. Statuetkę może otrzymać w sumie 7 kobiet, które działają w nauce, biznesie i organizacjach pozarządowych. Zgłoszenie należy przesłać do 16 października: mejlowo na adres: wzd@um.wroc.pl (z tytułem „Wrocławianka Roku”), listownie na adres: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych ul. Zapolskiej 4 (z dopiskiem na kopercie „Wrocławianka Roku”) lub osobiście: w kancelarii UMW ul. Zapolskiej 4, sala nr 4 (w kopercie z dopiskiem „Wrocławianka Roku”).

WrocWalk 2023 – Dzień Niepodległości na sportowo

Trzy trasy do wyboru: jedna złożona z hitów poprzednich edycji, druga prowadząca przez miejsca związane z II wojną światową, a trzecia – w sam raz na wyprawę jednośladem po punktach wyznaczających historię wrocławskiego sportu. Żeby dołączyć do gry, w której planszą jest całe miasto, zapisz się już dziś.

Redakcja

Zastanawiasz się, jak uczcić we Wrocławiu 11 Listopada? Całą rodziną możesz wziąć udział w wydarzeniu pod nazwą WrocWalk. Łączy ono zabawę, ruch na świeżym powietrzu i odkrywanie Wrocławia.

– To rodzinna impreza z okazji Dnia Niepodległości, która każdego roku przyciąga tysiące uczestników w różnym wieku, chcących w aktywny sposób celebrować tę szczególną rocznicę – wyjaśnia Marek Fedorczyk, rzecznik Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław, organizatora WrocWalka.

Tegoroczna edycja wydarzenia niesie za sobą wiele zmian. Spragnieni przygody uczestnicy mogą liczyć na nowe, zaskakujące trasy. Na wiernych tradycji lub tych, którzy nie mieli okazji wziąć udziału w poprzednich imprezach, również czeka coś specjalnego: szlak, na którym znajdują największe hity minionych odsłon WrocWalka.

W tej grze planszą jest miasto

WrocWalk to nie tylko zabawa, to prawdziwa przygoda. Całe miasto staje się planszą do gry, a uczestnicy mają okazję odkryć

Wrocław na nowo. To doskonała okazja, by poznać ciekawe zakątki miasta, zobaczyć jego uroki i dowiedzieć się więcej o nietuzinkowej historii stolicy Dolnego Śląska. Wszystko to w duchu zabawy, niepodległości i wspólnego spędzania czasu.

Do dyspozycji uczestników będą trzy trasy:

- Trasa Przebojowa,
- Trasa Tajemnic,
- Trasa WROwerowa.

Na jednej z nich znajdziemy najpopularniejsze i najbardziej oblegane punkty z poprzednich odsłon WrocWalka, kolejna będzie pełna historii z okresu II wojny światowej, a ostatnia została starannie zaprojektowana z myślą o „porywającej wyprawie jednośladem z wrocławskim sportem w tle” – jak piszą organizatorzy.

Zapisy już 11 października

Pakiety na WrocWalk 2023 będzie można kupić już od 11 października od godz. 9. Cena – niezależnie od wybranej trasy – wyniesie 50 zł. Biuro zawodów zostanie otwarte w Przejściu Dialogu przy ul. Świdnickiej 19, a jego działanie zaplanowano na piątek 10 listopada od godz. 12

Podczas Spaceru na medal możesz spotkać postać z grup rekonstrukcyjnych, np. Józefa Piłsudskiego

do 20 i w dniu imprezy od godz. 8 do 12.

W pakietach startowych znajdują się: workoplecak, czapka zimowa, mapa wybranej trasy i inne, drobne gadzety – niespodzianki. Po kupieniu pakietu online będzie można go odebrać w czasie funkcjonowania biura zawodów.

Spacer po medal

Żeby dostać medal, trzeba zebrać na mapie wybranej trasy wszystkie pieczętki. Można zacząć od dowolnego punktu.

Tegoroczny WrocWalk wystartuje 11 listopada o godz. 10. Zbieranie pieczętek będzie możliwe do godz.

16, a do mety (Rynek, pręgierz) należy dotrzeć przed godz. 18.

Zapisy i wszystkie bieżące informacje będą dostępne na stronie internetowej organizatora i w jego mediach społecznościowych.

➔ **Zapisz się na Spacer po medal na: mcs.wroc.pl/wrocwalk**

Kolej na kolej na lotnisko! Bez korków i smogu

Wrocław jest największym miastem w Polsce bez połączenia kolejowego z lotniskiem. Takie połączenia mają Warszawa, Kraków, Gdańsk, Szczecin, Modlin (autobusowo-kolejowe), Lublin i Olsztyn. Jeszcze w tym roku oddane zostanie połączenie w Katowicach. Od 1 października działa podobne w Rzeszowie.

Redakcja

75 proc. torów jest, jest wskazana trasa, łącznie z wiaduktem nad drogą od strony przystanku Wrocław-Żerniki i 60-metrowym tunelem pod lotniskiem. Potrzeba tylko odmrożenia projektu, z którym nic się nie dzieje od 2015 r. Wrocław podpisał apel w tej sprawie do Ministerstwa Infrastruktury.

W 2019 roku PKP PLK rozpoczęło prace nad Studium Wykonalności dla Wrocławskiego Węzła Kolejowego. Dokument ma zawierać rekomendację w zakresie zasadności budowy połączenia kole-

jowego do Portu Lotniczego we Wrocławiu. Programy modernizacyjne Unii Europejskiej sprzyjają takim miejsko-lotniskowym połączeniom. Urzędnicy unijni przyjmują, że warunkiem stworzenia konkurencyjnego systemu transportowego jest zapewnienie skomunikowania kolejną wszystkich europejskich portów lotniczych do 2050 r.

Aktualnie na Strachowice dojedziemy autobusami MPK linii dziennych 106 i 129 (a w weekendy jeszcze P) oraz nocnej 206. Dokończenie budowy linii na lotnisko wraz z uruchomieniem dworca to koszt ok. 250 mln zł.

Mikrogranty: 26 nowych wydarzeń dla mieszkańców

Radio na Wielkiej Wyspie, integrujące rozgrywki planszówkowe oraz rozmaite spotkania wokół sztuki – znamy laureatów ostatniego w tym roku naboru do Mikrograntów. Jesienią mieszkańcy razem z Wrocławskim Instytutem Kultury oraz Fundacją Umbrella zrealizują 26 inicjatyw.

Mirosława Kuczkowska

Przez pierwsze dwa tygodnie września zespoły trzech ścieżek Mikrograntów zbierały propozycje na projekty z zakresu animacji, edukacji, sztuki i wielu innych działań o charakterze integracyjnym i kulturotwórczym. Łącznie spłynęło aż 112 inicjatyw, z których eksperci wskazali do realizacji 26 projektów. Wybrane pomysły otrzymają wsparcie finansowe (od 1 do 10 tys. złotych brutto), a także pomoc w kwestiach administracyjnych, organizacyjnych, promocyjnych i logistycznych. Oto zwycięskie pomysły z trzech ścieżek.

Dla osób fizycznych i grup nieformalnych

Po rocznej przerwie w Mikrograntach znów bierze udział grupa nieformalna Teatr EjaJ, która jesienią zaprasza na warsztaty tworzenia podcastów na Wiel-

Wydarzenia są bezpłatne, a ich realizacja potrwa od połowy października do połowy grudnia 2023 roku

kiej Wyspie. Zaś „Zmuzykujmy To Razem” szykują dla seniorów drugą, świąteczną edycję warsztatów wokalnych. Działające latem na wrocławskich osiedlach O!grodniczki zapraszają na wspólne odkrywanie bogactwa nasion. Bliskość z naturą, a dokładniej ze zwierzętami, nawiążemy również dzięki projektowi Sióstr Rzeki Ślęzy, z którymi spotkamy się w parkach miejskich, by porozmawiać o występujących

tam dzikach. Wśród 13. zwycięskich projektów w tej ścieżce znalazły się też m.in. międzypokoleniowe rozgrywki planszówkowe oraz multisensoryczne, wyciszające spotkania dla rodzin i opiekunów dzieci z zespołem Downa.

Dla organizacji pozarządowych

Warsztaty gier planszowych odbędą się również w ramach jednego z sześciu projektów wybra-

nych w ścieżce NGO – „Jagodno na Planszy”, zaproponowane przez Fundację Dobrych Czasów. To będzie świetna okazja do sąsiedzkiej integracji. Stowarzyszenie Pomysłodawcy pomoże dzieciom i młodzieży odkryć ich talenty i pasję przez udział w serii inspirujących warsztatów, a Fundacja Przestrzeń Kreatywna zorganizuje dla nauczycieli i nauczycielek zajęcia z poprawnej emisji głosu.

Dzięki inicjatywie Fundacji na Dobrej Drodze wybierzemy się na piesze i rowerowe spacerunki po Gajowicach zanurzonych w złotej, jesiennej aurze. Poza tym wśród zwycięskiej szóstki znalazły się dwa projekty krążące wokół sztuki – Fundacja Ormanika szykuje zajęcia z malowania intuicyjnego, a Punto y Raya Lab Poland międzypokoleniowe warsztaty poświęcone sztuce abstrakcyjnej z wykorzystaniem różnych technik szycia.

Dla grup młodzieżowych

Grupa przyjaciół BEKa (Bez Etykiety i Kategorii) w prosty i zabawny sposób wyjaśni dzieciom w przedszkolach, jak pozostać sobą i nie poddać się krzywdzącej ocenie innych. Uczennice jednego z wrocławskich liceów zaproszą kilka specjalistek do poprowadzenia wykładów o profilaktyce zdrowotnej kobiet, a wychowankowie Klubu Aktywności i Rozwoju zorganizują muzyczno-taneczne spotkania integrujące polską, ukraińską i białoruską społeczność.

Wśród zwycięskiej siódemki znalazły się przedświąteczne warsztaty artystyczne oraz projekt zaplanowany z myślą o nadchodzącym Dniu Życzliwości.

➤ Więcej na wroc.city/WynikiMikrograntow

Widzieliście już Cafe Równik po metamorfozie?

To wyjątkowe miejsce: kelnerami i baristami są osoby z niepełnosprawnością intelektualną, które dzięki pracy rozwijają się i uczą wszystkiego, co im pomaga radzić sobie w życiu. Kawiarnia istnieje od 2018 roku, a teraz przeszła spektakularną metamorfozę.

Beata Turska

Strefa relaksu z kanapą i fotelami, jasne ściany, nowe stoły i krzesła, elegancka drewniana podłoga, mural, ściana wodna z relaksującym światłem, oryginalna dekoracja z konopnych lin, a do tego mnóstwo roślin, książki i pianino – Cafe Równik zmieniło się nie do poznania.

Metamorfoza była możliwa dzięki pracy wielu ludzi. – Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy wzięli udział w wrzucie na remont, studentom architektury z Politechniki Wrocławskiej, którym

zawdzięczamy projekt, mural i nie tylko, Castoramie, która zrobiła nam remont, wolontariuszom, panu, który kupił nam piękne krzesła, i wszystkim, którzy nas wspierali na różne sposoby – podkreśla prof. Małgorzata Młynarska, prezeska prowadzącego kawiarnię Stowarzyszenia Twórców i Zwolenników Psychostymulacji.

Remont był konieczny, bo po kilku latach działalności była już mocno wysłużona. Miała też niebezpieczną, śliską podłogę, zbyt ciemne, pełne odprysków ściany, podniszczone meble. Teraz Cafe Równik wygląda jak spod igły!

Do Cafe Równik przy ul. Jedności Narodowej 47 można wpadać od wtorku do niedzieli w godz. 10-18

Autobusy wracają na Jarnołtowską

Kończy się kolejny etap budowy sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na osiedlach Jerzmanowo i Jarnołów. Ruch na ul. Jarnołtowskiej będzie przywrócony i od soboty 14 października zmieniają się trasy autobusów 142, 909 i nocnego 249. 142 i 249 będą kursować od ulicy Jerzmanowskiej przez ulicę Jarnołtowską do pętli Jarnołów. Przywrócona zostanie również linia 909, która będzie kursować na trasie Nowy Dwór (przystanek Strzegomska «krzyżówka») – Samotwór – Nowy Dwór (przystanek Strzegomska «krzyżówka»).

Nowe nazwy przystanków

Od minionego weekendu nie wysiadziemy już na przystankach „Piramowicza” czy „Uniwersytecka”. Mają teraz nowe nazwy:

- „Piramowicza”, które są zlokalizowane przy skrzyżowaniu ulicy Olszewskiego i Piramowicza zmieniło się na „Piramowicza (Kampus Biskupin)”
- „Uniwersytecka”, który jest zlokalizowany przy skrzyżowaniu ulicy Szewskiej, Uniwersyteckiej i placu Nankiera na „Ossolineum (Uniwersytecka)”.

Samorządowcy chcą budowy nowej A4

Inżynierowie przyznają w oficjalnej analizie – A4 pod Wrocławiem, między Kostomłotami a Wrocławiem Wschód powinna prowadzić nowym śladem. Zmniejszyłby się ruch na Węźle Bielańskim, byłaby rezerwa w razie wypadku. Ale GDDKiA zaskakująco rekomenduje tylko rozbudowę obecnej A4, mimo że koszt byłby niemal taki sam! To może być paraliż korkowy południa Wrocławia.

Redakcja

W styczniu minę 4 lata odkąd 8 prezydentów miast na Dolnym Śląsku z Marszałkiem Województwa apelowało o budowę nowego przebiegu autostrady A4. Z dała od Wrocławia, tak, by obecna A4 była tylko dojazdem do Wrocławia, a tranzyt jechał bardziej na południe. Po 4 latach, konsultacjach i wyliczeniach – dolnośląski oddział GDDKiA zaskakuje. Rekomenduje właśnie Główną Dyрекcję w Warszawie zamiast budowy nowej drogi tylko rozbudowę obecnej autostrady. Mimo że sami inżynierowie GDDKiA wskazali, w tzw. „kryterium technicznym oceny”, że nowy ślad A4 to najlepsze rozwiązanie, rozbudowa starego – najgorsze. W dodatku koszty są porównywalne – nowy ślad jest droższy zaledwie o 3 proc.

– Rozbudowa drogi pod Wrocławiem oznacza zwiększenie liczby samochodów na al. Karkonoskiej od strony Katowic o 128 proc., od granicy o 141 proc. To nie nasze informacje – tak przyznała w prezentacji eksperckiej GDDKiA. Wdzieliśmy te wyliczenia i one oznaczają paraliż Krzyków, Partynic, Ołtaszyna, Wojszyc czy Gaju. To 140 tys. osób, które staną w korkach generowanych przez ruch z pobliskiej A4 – mówił 9 paździer-

Od lewej: Karol Przywara (wiceprezes Portu Lotniczego Wrocław) i prezydenci: Roman Szełemej (Wałbrzych), Jacek Sutryk (Wrocław), Jerzy Łuźniak (Jelena Góra), Arkadiusz Chęciński (Sosnowiec)

nika w ratuszu prezydent Wrocławia Jacek Sutryk, wspierany przez prezydentów Wałbrzycha, Jeleniej Góry i Sosnowca oraz wiceprecesa Portu Lotniczego Karola Przywarę.

Co jeszcze wynika z analizy GDDKiA? Nowy ślad to:

- poprawa przejezdności ulic południa Wrocławia i autostradowej obwodnicy,

- brak utrudnień remontowych na starej A4 w czasie budowy nowego śladu,
- stary ślad stałby się rezerwą przejezdności w czasie wypadków na nowej A4,
- szansa rozwojowa dla Jeleniej Góry i Wałbrzycha,
- różnica kosztów dwóch wariantów to tylko 3 procent: 7,59

mld zł na rozbudowę starej, a 7,83 mld zł na budowę nowej,

- przy rozbudowie starego śladu na Karkonoskiej od strony Katowic nastąpi wzrost ruchu o 128 proc., od Legnicy o 141 proc.

Jaką decyzję ostatecznie podejmie GDDKiA w sprawie fragmentu Kostomłoty – Wrocław-Wschód dowiemy się w ciągu kilku najbliższych tygodni.

Z Gądowa do centrum rowerem wśród zieleni

Takiej inwestycji rowerowej we Wrocławiu jeszcze nie było. Swoją skalą przyćmiewa nawet takie przedsięwzięcia, jak trasa na Grabiszyńskiej i na Karkonoskiej. Droga prowadząca z zachodu do centrum miasta będzie dłuższa, ale też zaprojektowana według holenderskich wzorców. Cała trasa będzie miała ponad 6 km długości.

Bartosz Chocholowski

Co to oznacza? Jak najdłuższe odcinki wśród zieleni i jak najmniej stania na światłach. Dla cyklistów będzie to atrakcyjna alternatywa wobec ul. Legnickiej. Zielona rowerowa oś zachodnia będzie prowadzić ul. Bystrzycką, Dąbrówkę, Zachodnią, Sikorskiego, aż do Cieszyńskiego i centrum miasta.

Wrocławskie Inwestycje właśnie rozpięły przetarg na zaprojektowanie fragmentu na Bystrzyckiej od Metalowców do Na Ostatnim Groszu, na Zachodniej od Lubinowskiej do Poznańskiej oraz na

Cieszyńskiego i części Nowego Świata.

Projektanci wyłonieni w przetargu będą mieli rok na realizację dokumentacji i uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń. Projektowana w tym etapie trasa ma około 2,5 km długości.

Obecnie zachodnią część miasta z centrum łączy trasa rowerowa wzdłuż ulicy Legnickiej. Jest jednak poprzecinana wieloma skrzyżowaniami z sygnalizacją świetlną, co wydłuża podróż. Dodatkowo jest to szlak o dużym natężeniu ruchu, co dodatkowo utrudnia jazdę rowerem.

Więcej miejsc pochówku na Oporowie i Psim Polu

We wrześniu dostaliśmy list od czytelnika zainteresowanego budową cmentarza przy ul. Awicenny. Dopytuje, kiedy się rozpocznie. Odpowiadamy: najprawdopodobniej w 2025 roku. Nowe miejsca pochówku powstaną nie tylko na Oporowie, ale także na Psim Polu. Inwestycje będą kosztowały w sumie ponad 100 mln złotych.

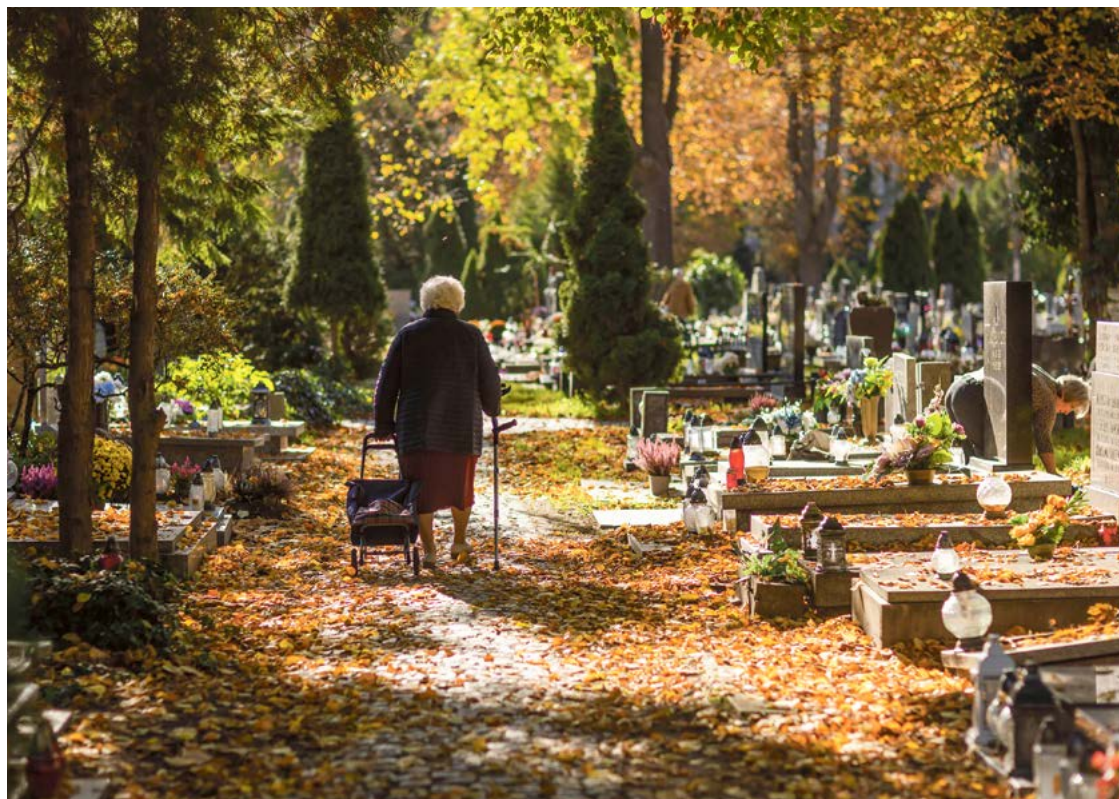
Blazej Organisty

We Wrocławiu oprócz parafialnych jest 6 cmentarzy komunalnych, na terenie osiedli: Osobowice, Grabiszyn, Pawłowice, Jerzmanowo, Leśnica i Psie Pole. Największe pod względem liczby miejsc są nekropolie na Osobowicach (121 tys.) i Grabiszynie (58 tys.). Od ponad 25 lat mówi się o potrzebie założenia nowego, bo groby na istniejących prędzej czy później się wyczerpią. Kiedy? Urzędnicy prognozują, że za ok. 8 lat. Rachunki opierają na średniej liczbie zgonów: rocznie umiera od 8 do 9 tys. osób.

Więcej miejsc pochówku

Lokalizacja nowego cmentarza jest wskazana od dawna. To obszar na Oporowie, między ul. Awicenny, Jordanowską, torami kolejowymi i Ślężą. – Kiedy miasto zacznie tę inwestycję? – pyta czytelnik Andrzej w liście do redakcji. – Mam w rodzinie dużo starszych osób mieszkających w okolicach ul. Grabiszynskiej, które chcą wiedzieć, czy mają szansę być pochowane w pobliżu swojego miejsca zamieszkania.

Inwestycja de facto zaczęła się kilka lat temu. Powstał kompletny projekt, ale teraz wymaga aktualizacji. Nową wersję przygotuje inny

Władze Wrocławia zaplanowały w sumie 212 tysięcy nowych miejsc na cmentarzach komunalnych

projektant, który jest poszukiwany w drodze przetargu, ogłoszonego 27 września 2023 roku przez spółkę Wrocławskie Inwestycje. Chętni na wykonanie zadania mogą się zgłaszać do 7 listopada. – Wkroczyliśmy w kolejny etap budowy nowych cmentarzy komunalnych we Wrocławiu. Będą to kosztowne i wieloetapowe inwestycje, których

realizacja pochłonie kilka lat – zaznacza Marcin Obłóza z Urzędu Miejskiego Wrocławia. – Wybrana w przetargu firma dostanie 15 miesięcy na aktualizację projektu. Rozpoczęcie pierwszego etapu budowy zaplanowano na czwarty kwartał 2025 r. Zakończenie na rok 2027. Jeżeli wszystko pójdzie zgodnie z planem – zastrzega.

W budżecie miasta zarezerwowanych jest 74,5 mln zł. Aktualny projekt zakłada 173 tys. miejsc przy Awicenny (będzie to największa nekropolia miejska), w tym kolumbaria (pomieszczenie na urny), sekcje urnowe i groby zasłużonych.

Rozbudowa nekropolii

Planowana jest też rozbudowa cmentarza przy ul. Kiełczowskiej. Chodzi o trzeci etap powiększania tej nekropolii, tym razem o 39 tys. grobów. W październiku ma zostać ogłoszony przetarg na opracowanie projektu budowlanego i wykonawczego. Na tę inwestycję miasto przeznaczy 30 mln zł z budżetu. Rozbudowa miałaby się rozpocząć w drugiej połowie 2026 r. i potrwać 2 lata. Pochówki na Oporowie będą mogły rozpocząć się najwcześniej w 2027 r., a w dodatkowej części nekropolii na Psim Polu – w 2028.

Zobacz wideo na WROCŁAW TV

Nadodrzańska perełka wyróżniona w konkursie

Kamienica z wrocławskiego Nadodrza została wyróżniona w ogólnopolskim konkursie Modernizacja Roku & Budowa XXI wieku.

Blazej Organisty

27 września na Zamku Królewskim w Warszawie ogłoszono wyniki 27. edycji konkursu Modernizacja Roku & Budowa XXI w. Wyróżnienie w kategorii obiektów mieszkalno-usługowych przyznano kamienicy przy ul. Biskupa Tomasza 8.

Remont budynku, który Zarząd Zasobu Komunalnego nazywa nadodrzańską perełką, trwał 10 miesięcy i zakończył się w marcu 2022 roku. Kosztował prawie 2,5 mln zł. Autorem projektu jest Janusz Darczyński Rys-Tech ze Ścinawy, a wykonawcą – spółka Energo Constructions z Wrocławia. Gruntowny remont, oprócz elewacji, obejmował m.in. wymia-

nę okien, wykonanie drzwi wejściowych na wzór oryginalnych, renowację oryginalnych poręczy, podłączenie kamienicy do miejskiej sieci ciepłowniczej, likwidację toalet wspólnych, wykonanie łazienek w lokalach i odnowienie piwnicy.

Konkurs Modernizacja Roku & Budowa XXI w. organizowany jest pod patronatem Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego. Jego głównym celem jest wspieranie działań dla ratowania obiektów i budowli dziedzictwa narodowego. Konkurs ma promować najwyższe standardy w budownictwie i wyznaczać nowe trendy, a także inspirować do tworzenia innowacyjnych rozwiązań architektonicznych i konstrukcyjnych.

Na zdjęciach fasada kamienicy przy ulicy Biskupa Tomasza 8 we Wrocławiu przed i po odrestaurowaniu

Wrocław z klimatem i dla klimatu... zbiera deszcz

Ponad 200 inwestycji z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury powstało w naszym mieście od 2019 roku. Teraz czas na kolejny krok. Dzięki opracowanej Strategii Gospodarowania Wodami Opadowymi zarządzanie deszczówką będzie priorytetem przy okazji kolejnych miejskich inwestycji.

Redakcja

Wrocław ma najbardziej złożony układ hydrologiczny w Polsce. To 48 zlewni, rzek i cieków. Dlatego Strategia Gospodarowania Wodami Opadowymi jest dla miasta wyjątkowo ważna. Jej celem jest wdrożenie nowoczesnych rozwiązań, które zwiększą retencję wód opadowych w miejscu ich występowania, a tym samym poprawią jakość życia mieszkańców stolicy Dolnego Śląska.

– Opracowywanie dokumentu poprzedziliśmy dokładną analizą, wizjami terenowymi i wieloletnimi obserwacjami. Wsłuchiwalismy się także w głosy mieszkańców, którzy na co dzień obserwują, co dzieje się z deszczówką na ich osiedlach – mówi Witold Ziomek, prezes MPWiK we Wrocławiu. – Teraz, poczynawszy od zlewni rzeki Ługowiny, Kasiny i Brochówki, będziemy szukać rozwiązań dla miejsc, na których do tej pory występowały podtopienia, albo wręcz przeciwnie – obserwowaliśmy tam zjawisko suszy. Sporządzony harmonogram przewiduje działania rozwojowe do 2027 roku.

Recepta na zmiany

Jednym z największych wyzwań miast jest adaptacja do zmian klimatu. Woda deszczowa, jako cenny zasób, powinna być gromadzona i wykorzystywana w okresach suszy. Strategie gospodarowania wodami opadowymi to ważne dokumenty planistyczne. Realizacja tej strategii zakłada wspólne działanie między spółkami miejskimi, administracją zewnętrzną, inwestorami i deweloperami we współpracy z mieszkańcami. W efekcie na wszystkich nałożone są te same prawa i obowiązki.

Plan działań

W pierwszej kolejności działaniami Strategii GWO zostaną objęte trzy newralgiczne punkty na hydrologicznej mapie Wrocławia. To obszary położone przy Ługowinie, Kasinie i Brochówce, z których wody opadowe, powierzchniowe i podziemne spływają do tych trzech rzek. Są to tzw. zlewnie. Na podstawie analiz te miejsca zostały wyznaczone jako pilotażowe. Uporządkowanie tych obszarów

i wprowadzenie nowoczesnych, zrównoważonych rozwiązań nie tylko zmniejszy ryzyko lokalnych podtopień, ale także wzbogaci przestrzeń i uczyni ją bardziej przyjazną mieszkańcom.

Co już udało się zmienić?

Od 2019 roku Wrocław zrealizował już 211 projektów z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury, a w tym:

- **ul. Chrobrego**, pomimo gęstej zabudowy udało się wygospodarować miejsce na 14 drzew,
- **skwer Wrocławianek** przy ul. Bernardyńskiej na miejscu po parkingu – rozzeczelniono utwardzony teren i wprowadzono zieleni,
- modelowy ogród deszczowy na **pl. Orłąt Lwowskich**, który jest dowodem, jak można skutecznie zarządzać opadami nawet w najbardziej ruchliwych obszarach miejskich,
- **ul. Asfaltowa** z pierwszym we Wrocławiu systemem odprowadzania wody deszczowej, zmniejszający ryzyko zalewania ulicy i chodników. Ich nawierzchnie są wyprofilowane tak, żeby woda spływała do muld chłonnych przy poboczu. Odprowadzenie ułatwiają też krawężniki z otworami i kanałami wewnętrznymi, dzięki którym deszczówka dostaje się do małych zbiorników retencyjnych (tzw. ogródków deszczowych) zlokalizowanych wzdłuż całej długości nowej drogi.

„Zamiast zwiększać przepustowość kanatów odprowadzających deszczówkę, skupiamy się na poprawie elastyczności układów hydrologicznych Wrocławia i wprowadzamy zrównoważone rozwiązania, dzięki którym powstaje błękitno-zielona infrastruktura – podkreśla Katarzyna Szymczak-Pomianowska, dyrektorka Departamentu Zrównoważonego Rozwoju w UMW

Mieszkańcy tego bloku ogrzewają wodę za darmo

Sami produkują energię i ją pomnażają, aby ogrzać sobie wodę – tak w największym skrócie działa pierwsza w Polsce instalacja hybrydowa, łącząca fotowoltaikę, pompy ciepła z magazynem i ciepłem systemowym, płynącym z miejskiej sieci. Pionierskie rozwiązanie już działa w Spółdzielni Mieszkaniowej Wrocław-Południe.

Bartosz Chochołowski

Aby móc w części ogrzewać wodę za darmo, najpierw trzeba zainwestować. Technologie są znane i stosowane, ale w tym przypadku wyjątkowe jest to, jak zostały wykorzystane, połączone ze sobą i na jaką skalę działają.

Ekologiczne instalacje

Pierwszym elementem łańcucha są panele fotowoltaiczne zamontowane na dachu budynku. Produkują prąd, którym zasilane są pompy ciepła. Te urządzenia stały się w ostatnich latach popularne i coraz częściej stosowane w budynkach jednorodzinnych. Jednak te przy ul. Stysia i Skwierzyńskiej nie zużywają prądu, za który trzeba płacić – mieszkańcy sami go sobie produkują ze wspomnianych paneli.

Zaletą pomp ciepła jest to, że z jednego kilowata dostarczonego prądu wytwarzają teraz cztery i pół kilowata ciepła. Tak „pomnożona” energia podgrzewa wodę gromadzoną w sześciu zbiornikach. I to w zasadzie koniec

– woda ta płynie do kranów mieszkańców. Na tak duży budynek, składający się z 260 lokali, który zamieszkuje ok. 700 mieszkańców, pracują dwie takie bliźniacze instalacje. – Zapewniają one około 30 proc. ciepła dla podgrzania wody. Można powiedzieć, że lokatorzy co trzeci metr sześcienny zużytej ciepłej wody mają gratis lub inaczej – zużywając trzy metry, płacą za dwa – wyjaśnia Marek Dera, prezes zarządu SM Wrocław-Południe.

Mają przy tym zapewnione 100-procentowe bezpieczeństwo dostaw. Gdy nadejdą

Przedstawiciele SM Wrocław-Południe na dachu bloku przy ul. Skwierzyńskiej i Stysia: Ryszard Jakimiuk, specjalista ds. technicznych, przewodniczący rady nadzorczej Mirosław Lach i prezes Marek Dera

ponure jesienne dni, kiedy panele fotowoltaiczne będą produkować mniej prądu, zwiększy się zużycie ciepła systemowego dostarczanego przez Fortum. Ekologiczna instalacja współpracuje bowiem z węzłem cieplnym. Jednak w tym przypadku, im więcej prądu wyprodukują panele, tym więcej wody ogrzeją pompy ciepła i mniej zostanie zakupione od zewnętrznego dostawcy.

Instalacja służy do ogrzewania wody tej płynącej z kranów. Ogrzewanie mieszkań, ciepło płynące do kaloryferów, w ilości dostarczone jest przez Fortum. Jednak, aby i na tym zaoszczędzić, budynek

został docieplony. Był pokryty 8-centymetrową warstwą styropianu, teraz ociepla go 18 cm. – To istotna poprawa jakości życia mieszkańców. Co oczywiste, docieplenie oznacza niższe rachunki w sezonie grzewczym. To również chłodniejsze mieszkania w upalne dni. Trzecią korzyścią jest poprawa estetyki. Budynek ten wyglądał już okropnie. Teraz, patrząc na niego z zewnątrz, można go pomylić z nowym budownictwem – podkreśla Marek Dera.

Jednak, aby doszło do tego, że woda w kranie ogrzewana jest pośrednio przez słońce, potrzebne było 15 mln zł. Oczywiście jest, że taka

góra pieniędzy nie mogła pochodzić tylko ze zrzutki mieszkańców. Choć zgodzili się na współfinansowanie. Uzgodnili, że będą płacić więcej na fundusz remontowy. Stawka wzrosła z 2,50 na 4,90 za mkw. 6 mln zł pochodzi z pożyczki wewnętrznej – ze spółdzielczego funduszu. Te pieniądze mieszkańcy bloku oddają wpłacając na fundusz remontowy. 3 mln zł dołożył Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. 1,5 mln zł to pożyczka na preferencyjnych warunkach, a 1,5 mln to bezzwrotna dotacja. Wydatki były wyższe niż oszczędności, jednak to się zmieni po 10 latach, kiedy spłacą pożyczki. Wtedy przez ko-

lejne dekady będą liczyć zyski. Ale już dziś uruchomione hybrydowe instalacje OZE produkują ciepło do podgrzania wody, częściowo uniezależniając mieszkańców od nieprzewidywalnej sytuacji w sektorze energetycznym.

Wrocław stawia na OZE

We Wrocławiu działa już ponad 7 tys. instalacji fotowoltaicznych. Energię słoneczną pobierają nie tylko mieszkańcy i firmy, ale również miejskie placówki oświatowe, obiekty sportowe, Centra Aktywności Lokalnej czy jednostki kultury.

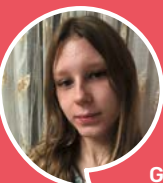
– Od zeszłego roku realizujemy projekt „Małe OZE” i montujemy instalacje fotowoltaiczne na kolejnych, miejskich budynkach. W 2022 roku powstało 8 nowych instalacji za ponad milion złotych. W tym roku z fotowoltaiki zaczną korzystać kolejnych 7 obiektów, a łączna kwota realizacji przekroczyła 1,5 mln zł – mówi Katarzyna Szymczak-Pomianowska, dyrektorka Departamentu Zrównoważonego Rozwoju. – Projekt będzie kontynuowany w przyszłym roku.

W tym roku panele fotowoltaiczne zostaną zamontowane na dachach: Wrocławskiego Zespołu Żłobków przy ul. Zemskiej, Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Chociebuskiej, Wrocławskiego Zespołu Żłobków przy ul. Białowieskiej, Miejskiego Centrum Usług Socjalnych przy ul. Rędziańskiej, Miejskiego Centrum Usług Socjalnych przy ul. Mącznej, Centrum Kultury Wrocław Zachód przy ul. Chociebuskiej, SP nr 50 im. Ossolineum przy ul. Czeskiej.

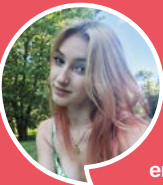
Największa miejska instalacja fotowoltaiczna znajduje się na terenie Tarczyński Areny. Składa się z ponad 1200 paneli

CO PAMIĘTASZ Z EXPO 2022?

Żaneta,
kl. 3dp

Glukometr do bezinwazyjnego badania poziomu cukru. To superwynalazek dla chorych. Pamiętam, jak w podstawówce moja najlepsza koleżanka chorowała na cukrzycę i ciągle musiała kłuć się w palec. To było nieprzyjemne, a czasami bolesne.

Ola, kl. 3dp

Kapsułka endoskopowa. Jest wielkości tabletki, a w środku ma kamerę, dzięki której lekarz może zdobyć do analizy zdjęcia wnętrza naszego organizmu. Takie badanie jest bezbolesne. Mam nadzieję, że za parę lat to będzie już standardowe.

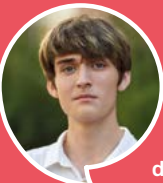
Rozalia,
kl. 3dp

Quiz i nagrody. Całemu wydarzeniu towarzyszyła bardzo przyjemna atmosfera poznawania czegoś nowego i ogólnej ciekawości. Na scenie prowadzący na bieżąco informowali, co się dzieje, a dodatkowo można było wygrać fajne nagrody.

Uliana,
kl. 3dp

Robot andro-id, stworzony przy wykorzystaniu sztucznych mięśni. Pokazywana ręka była bardzo realistyczna. Z jednej strony to na pewno sprawdzi się w medycynie, ale z drugiej to niepokojące, że można stworzyć postać tak podobną do prawdziwego człowieka.

Jan, kl. 3dp

Szafa hodująca rośliny. Dobrze by się sprawdziła jako przydomowy ogródek. Dzięki niej można przez cały rok mieć pod ręką świeże różne warzywa i zioła. Jest to ciekawe rozwiązanie dla firm, które zajmują się sprzedażą roślin.

ZROBIONE U NAS – ZOBACZ SAM

Co nakręca wrocławski biznes? O tym będą prelekcje i dyskusje panelowe podczas tegorocznej 7. konferencji Made in Wrocław. Na to trzeba kupić bilet. Przyjdź we wtorek 17.10 w godz. 10 – 16.30 do Wrocławskiego Centrum Kongresowego przy ul. Wystawowej 1 i obejrzyj wystawę EXPO. Wejście bezpłatne, a w konkursach do wygrania jest dron, hulajnoga elektryczna i głośnik.

Anna Aleksandrowicz

W tym roku Made in Wrocław odbywa się pod hasłem Tech Generation. W jego trakcie będziemy mogli zobaczyć produkty, usługi i innowacje rozwijane tu obok nas. Będzie też okazją do poznania wrocławskich firm – ich ofert, produktów i usług, a przy okazji możliwości rozwoju, które proponują.

Przychodząc na EXPO Made in Wrocław, poznasz dolnośląskie firmy, startupy, koła naukowe działające na wrocławskich uczelniach – zobaczysz nad czym pracują i czym się inspirować! Będą na ciebie czekać twórcy znanych na świecie wynalazków i produkty nagradzane w międzynarodowych konkursach. Będziesz mieć też okazję do odbycia rozmów o rozwoju swojej kariery i wygrania cennych nagród – zaprasza Paulina Muszyńska z Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.

Rower, kosiarki, skutery

Elektryczny rower Buzzy Bike, autonomiczne kosiarki od Unitem Mower czy skutery firmy Govecs to tylko przykłady innowacyjnych produktów, które będzie można wypróbować na EXPO. Zaprezentowane zostaną też roboty od firmy Fanuc czy inteligentne rozwiązania do monitorowania zużycia energii w domach rozwijane przez Viessmann R&D Center.

To oczywiście nie wszystko. Na Expo Made

in Wrocław sprawdzicie, co wrocławianie wysyłają właśnie w kosmos, zobaczycie na żywo najprawdziwszego satelitę i złapiecie za stery łazika marsjańskiego. Stworzycie przy pomocy sztucznej inteligencji własną grę i przetestujecie automaty do gier, na których stoczyć walki w kosmosie. Sprawdzicie też swoje siły w grze w starego, dobrego snake'a! – Pokażemy Wam również wynalazki, które

rewolucjonizują świat medycyny, zaprosimy do udziału robotów i na spotkaniu z piłkarzami WKS Śląsk Wrocław, którzy będą czekać z piłkarskimi nagrodami. Różnorodne konkursy będą też na stoiskach wystawców EXPO i odbywać się będą przez aplikację Meeting Application – dodaje Paulina Muszyńska.

Przechytrzyć chatę, wytatuować banana, wykręcić sobie roślinę

Expo Made in Wrocław pokaże również, jak łączą się ze sobą sztuka i technologia. Biorąc w nim udział, będzie można też poznać sposób na przechytrzenie ChataGPT, weryfikacji tożsamości i wygodnego załatwiania formalności (szczególnie dla freelancerów) oraz

przetestować swoje zdolności plastyczne tatuując... banana. Przejechane na rowerze kilometry będziesz mógł wymienić na roślinę.

Expo Made in Wrocław już od 7 lat pokazuje smartrozwiązania tworzone we Wrocławiu i na całym Dolnym Śląsku. Drukarki 3D, niebieskie kropki kwantowe, gra umożliwiająca sprawdzenie swojej osobowości, prototypy rakiet kosmicznych czy aplikacje do zdalnego parkowania to tylko niektóre z nich.

Po więcej przyjdź do Wrocławskiego Centrum Kongresowego przy ul. Wystawowej 1 już we wtorek 17.10.2023.

Łazik marsjański Scorpio studentów Politechniki Wrocławskiej

Nad czym warto się dłużej zatrzymać na EXPO

Projekt Scorpio. Studenci Politechniki Wrocławskiej zajmują się rozwojem serii łazików marsjańskich. A te z powodzeniem osiągają wysokie miejsca na zawodach z serii Rover Challenge, które odbywają się na całym świecie. Promują polską myśl techniczną, co roku uczestnicząc w wielu wydarzeniach krajowych i międzynarodowych.

SatRev. To innowacyjna firma kosmiczna z siedzibą przy ul. Gwiaździstej 62 we Wrocławiu, założona w 2016 roku. Jest pionierem w kompleksowym projektowaniu, produkcji i umieszczaniu nanosatelitów na orbitach wokół Ziemi do zbierania danych optycznych. Jej misją jest re-

wolucja w budowie statków kosmicznych, koncentrując się na tworzeniu małych, lekkich i niezawodnych nanosatelitów. W ciągu 6 lat wprowadziła na orbitę 11 satelitów, a kolejne starty są zaplanowane na listopad 2023 r. i pierwszy

MADE IN WROCŁAW

Made in Wrocław to wydarzenie biznesowe Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, skoncentrowane na technologii i innowacjach. Co roku przyciąga do Wrocławia czołowych ekspertów, liderów branży i pasjonatów technologicznych. Tegoroczne wydarzenie pod hasłem Tech Generation łączy konferencję, Expo i galę biznesową z konkursem technologicznym dla startupów. Towarzyszy mu wystawa EXPO. Na niej zobaczysz wynalazki, które mogą zmienić świat, a powstają we Wrocławiu. Dzięki spotkaniom tam fascynatom technologii możesz zaprojektować... swoją ścieżkę kariery!

WYPRÓBUJ NOWE TECHNOLOGIE I ZGARNIJ ŚWIETNE NAGRODY!

I KONKURS

w godz. 10–11.15,
wyniki godz. 11.30

głośnik mobilny
Marshall Acton III
Czarny

II KONKURS

w godz. 12–13.15,
wyniki godz. 13.30

hulajnoga
elektryczna XIAOMI
Mi Essential Czarny

III KONKURS

w godz. 14.30–15.45,
wyniki godz. 16

dron DJI
Mini 2 SE

do każdej nagrody – plecak Panato i bluza z herbem Wrocławia

opcje kolarystyczne roweru. Rower Buzzy jest dostępny w różnych wersjach, w tym też w składanej.

kwartał 2024 r. SatRev stoi na czele innowacji w dziedzinie kosmicznych badań i zbierania danych optycznych.

Govecs. We Wrocławiu ta nazwa firmy powinna zaraz kojarzyć się z elektrycznym skuterem eSchwalbe, bo ich produkcja ruszyła właśnie w pobliżu dawnego Hutmenu przy ul. Grabiszyńskiej. Model w stylu vintage jest zbudowany z nowoczesnych materiałów, a naładować go można nawet w domu.

Buzzy Bike. Elektryczny rower zaprojektowany przez firmę Custom Mike z myślą o osobach chcących wyróżniać się w miejskim tłumie rowerzystów. Ale też dla szukających możliwości wyrażenia siebie i swojego własnego stylu. Zastosowanie rozwiązań zaczerpniętych z auto detailingu (wylewanych samochodowych folii) dają użytkownikowi prawie nieograniczone

Unitem Mower. Firma zbudowała zestaw autonomii do kosiarek przemysłowych: dołożyła komputer z drobną elektroniką i sensory do istniejącej kosiarki. Kosiarka po takiej operacji może jeździć autonomicznie, czyli bez operatora na sobie.

Dig In Vision. „Praca spawacza mnie przeistacza” – śpiewali kiedyś T-raperzy znad Wisły. Odwiedź stanowisko Dig In Vision na EXPO i poznaj fascynujący świat symulatorów spawania wirtualnej rzeczywistości. Jako Specjalista ds. Szkolenia Spawaczy w VR, przedstawia Ci innowacyjne podejście do kształcenia przyszłych spawaczy. „Odkryj, jak nasza platforma edukacyjna oparta na VR umożliwia doskonalenie umiejętności w sposób realistyczny i interaktywny. U nas będziesz mógł spróbować swoich sił w VR, sprawdzić, czym jest technologia wirtualnej rzeczywistości i poznać podstawy spawalnictwa” – tak się reklamują z Dig In Vision.

Venture Technology. Pamiętacie proste, a wciągające gry arkadowe na automatach? Na tym stanowisku będziecie mogli pograć w pozerającego wszystko węża (słynny Snake), powalczyć w kosmosie, przejść zrobotyzowany labirynt... i powalczyć o supernagrody.

Yulia, kl. 3dp

Dystrybutor lodówki do napojów i posiłków. Wydaje mi się, że taka lodówka sprawdziłaby się super we wszystkich szkołach i biurach. W łatwy sposób za pomocą aplikacji można wybrać sobie ulubione jedzenie. To robi wrażenie.

Grzegorz,
kl. 3dp

Wodorrówna toyota. Dużo czasu spędziłem z kolegami oglądając nowoczesne rozwiązania Toyoty. Auto wodorrówna to przyszłość motoryzacji, bo to bardzo ekologiczne rozwiązanie. Przypomnieliśmy sobie, że łącząc wodór z powietrzem, oprócz paliwa, mamy też wodę.

Marcel,
kl. 3dp

Zielony Wrocław i Pij kranówkę. Fajnie było poznać sposoby, które wykorzystywane są w naszym mieście do propagowania zdrowego stylu życia i uczenia mieszkańców, jak ekologicznie żyć. Bardzo lubię jeździć na rowerze i udało mi się wygrać przewodnik dla rowerzysty.

Julia, kl. 3dp

Instalacje do robienia zdjęć. Bardzo podobały mi się przygotowane miejsca i instalacje do robienia zdjęć. Fajnie było móc sfotografować się z przyjaciółmi i mieć pamiątkę z tego wydarzenia.

Oskar,
kl. 3dp

Monitoring mediów. Okazuje się, że wystarczy moje zdjęcie, bym znalazł w internecie wszystkie informacje na swój temat. W czasach, kiedy jest tak dużo cyberzagrożeń, takie narzędzie pozwoli mieć większą kontrolę nad naszym wizerunkiem w sieci.

Śpiewająco na Pilczycach

Wrocławski Klub ANIMA zaprasza do udziału w XIV edycji Przeglądu Piosenki Filmowej i Musicalowej. W festiwalu mogą wziąć udział soliści oraz zespoły wokalne (do 10 osób) w następujących kategoriach wiekowych: 13-18 lat (soliści), 19-26 lat (soliści), 13-26 lat (zespoły oraz duety). Zgłaszać można się do 3 listopada, a Przegląd zakwalifikowanych odbędzie się 10.11. Na zwycięzców czekają cenne nagrody. Szczegóły i regulamin można znaleźć na stronie klubanima.pl.

Spotkania z Tosią i językiem niemieckim

Z nowym rokiem szkolnym Brochowskie Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Koreañskiej 1a zaprasza dzieci na spotkania z Tosią i językiem niemieckim. Tosia, uczennica 2 klasy liceum, uczy się języka niemieckiego od 10 lat i bardzo to lubi. Chce dzielić się swoją pasją z innymi. Zgłosiła się do BCAL-u z pomysłem bezpłatnych spotkań z języka niemieckiego dla dzieci z klas 1-5, np. pomoc przy czytaniu tekstu czy rozwiązywaniu zadań. Liczba miejsc jest ograniczona. Zapisy poprzez formularz: wroc.city/Nauka-Niemieckiego lub telefonicznie w godzinach pracy Centrum: 511 380 078.

Kręgi Kobiet, czyli kobiece fiu-bǫdziu

Jeśli szukasz przestrzeni otwartej na łagodność, życzliwość, akceptację w stosunku do siebie i do innych – przyjdź do DuoSfery przy ul. Bałtyckiej 8 na Karłowicach. Fiu-bǫdziu Kobiety Krąg jest otwarte i chce tam każdej z Was, która tylko poczuje chęć obecności. Liczba miejsc jest ograniczona, obowiązują zapisy poprzez mejla: kontakt@dobrawierzba.pl. Najbliższe spotkanie 26 października (czwartek) w godz. 18.30-20.30 w Centrum Aktywności Lokalnej Duosfera przy ul. Bałtyckiej 8. Projekt współfinansowany jest ze środków Gminy Wrocław.

MUCHOBÓR WIELKI

Zabawa i odpoczynek w parku kieszonkowym

Przy ul. Kunickiego na wrocławskim Muchoborze Wielkim powstał park kieszonkowy. Jeszcze do niedawna był tam dziki i niezagospodarowany teren, a już możemy zobaczyć finalny efekt prac wartych ponad 1,3 mln zł. Jakie atrakcje tam powstały?

Bartosz Moch

– Na obszarze około 0,5 ha stworzyliśmy przestrzeń rekreacyjną z wykorzystaniem naturalnych walorów tego miejsca. Ciąg pieszy połączył ul. Kunickiego z powstającym placem zabaw od strony ul. Karpackiej. Zadanie kosztowało ponad 1,3 mln zł. W dużej mierze to projekt Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, a część środków pochodzi z funduszu osiedlowego – podkreśla Marek Szempliński z Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu.

Powstało także oświetlenie oraz mała architektura, m.in.: ławki, leżaki, stojaki rowerowe, stoły, tablice informacyjne, kosze na śmieci oraz uzupełnienia istniejącej zieleni.

Na placu zabaw przy ul. Karpackiej dzieci skorzystają ze zjeżdżalni i ścianki wspinaczkowej.

Oprócz tego, w parku znajdziemy namiastkę plaży oraz wiklinowy zielony tunel.

W kolejnych latach miasto ma w planie następny etap, w którym przewidziano rozbudowę części spacerowej na istniejącej skarpie, tak by domknąć pętlę ścieżek. Całość ma mieć bardzo naturalistyczny charakter – podobnie jak w przypadku Swojczyckiego Parku Czarna Woda.

Maluchy już mogą korzystać z urządzeń na nowym placu zabaw

GRABISZYN

Boisko, plac zabaw i... górką dla saneczkarzy

Plac zabaw dla najmłodszych, a dla starszych – boisko do koszykówki, siatkówki i badmintonu. Poza tym siłownia plenerowa, oświetlone ścieżki wśród zieleni i górką dla saneczkarzy oraz rowerzystów-wyczynowców. Gdzie to wszystko powstaje?

ZK

Wykonawca na realizację prac ma czas do czerwca przyszłego roku

Magdalena Pasiewicz

Rozpoczął się drugi etap remontu podwórka między ulicami Grabiszynską, Ostrowskiego, Nasturcjową i Fiołkową. Zadanie realizowane jest przez Zarząd Zasobu Komunalnego we Wrocławiu.

W ramach I etapu (w 2021 r.) zagospodarowania podwórka wykonane zostały prace ziemne, polegające m.in. na: odwodnieniu terenu, budowie drogi z miejscami dla osób z niepełnosprawnościami oraz place postojowo-manewrowe. Wtedy wytyczona została też droga wewnętrzna, chodniki, miejsca postojowe i system nowoczesnego odwodnienia i zagospodarowania wód opadowych. Na podwórku wykonano też przyłącze energetyczne dla kompleksowego oświe-

tlenia. Pojawiła się nowa zielen. Koszt remontu w ramach I etapu to ponad 1 mln zł. Natomiast koszt ostatniego etapu wyniesie blisko 2 mln zł. – Wykonane zostanie boisko sportowe, które będzie mogło zmieniać funkcję, dzięki zainstalowanym urządzeniom do różnych sportów – mówi Aleksandra Liptowska, rzeczniczka ZZK.

Na amortyzującej powierzchni będzie można grać w koszykówkę, siatkówkę i badminton. Powstanie też plac zabaw dla dzieci w różnym wieku, siłownia plenerowa i górką na zimowe zabawy saneczkowe, która w lecie posłuży do rowerowych szaleństw na osobnej nawierzchni. Na górze pojawi się też zjeżdżalnia. A w jej pobliżu obrotowa piramida linowa, zwana też linearium.

Nasza programistka wywalczyła złoto w Szwecji

Treningi, sparingi, zgrupowania i olimpiada to nie są słowa zarezerwowane dla sportu. Poznajcie Paulinę Żeleźnik, szesnastolatkę z Wrocławia, która wywalczyła w Szwecji złoto na 3. Europejskiej Olimpiadzie Informatycznej Dziewcząt. To już jej drugi medal w tych zawodach – w ubiegłym roku, w Antalyi (Turcja), zdobyła srebro.

Beata Turska

Europejska Olimpiada Informatyczna Dziewcząt (wbrew nazwie biorą w niej udział także reprezentacje spoza Europy, np. z Japonii, USA, Meksyku, Peru, Brazylii i Tunezji) to jedno z najbardziej prestiżowych wydarzeń dla młodych talentów informatycznych. W tegorocznej edycji, która odbyła się w Lund w Szwecji, wystartowało 186 zawodniczek reprezentujących 52 kraje. A wśród nich Paulina, świeżo upieczona trzecioklasistka z „czternastki”. Podczas rozmowy opowiada, na czym polegają zawody, jakie miała wspomagacze i co zachwyca ją podczas rywalizacji.

W Szwecji, podobnie jak wcześniej w Turcji, musiałaś zmierzyć się z mnóstwem świetnie przygotowanych zawodniczek z różnych stron świata. Byłaś bardzo zestresowana?

Paulina Żeleźnik: O dziwo nie. Byłam na olimpiadzie już po raz drugi i tym razem podeszłam do zawodów z ekscytacją, bo czekałam na nie cały rok, ale też z wiarą we własne możliwości, bo przez ten rok ciężko pracowałam, żeby wypaść na nich dobrze. Czułam, że dam radę. No i dałam.

Przywiozłaś do Polski złoty medal. Jakie to uczucie?

Wspaniałe! Dobrze poszło także pozostałym dziewczynom z polskiej reprezentacji: Sylwia Sapkowska z Białegostoku także wywalczyła złoto, Zofia Krok ze Szczecina srebro, a Maria Cichosz, moja koleżanka ze szkoły – brąz.

Jak wyglądała taka olimpiada?

W ciągu dwóch dni rozwiązywałyśmy po cztery zadania i miałyśmy na to pięć godzin. Nie można było z nikim się konsultować ani korzystać z żadnej innej pomocy.

A można było liczyć na jakieś wspomagacze? Choćby kawę?

Przygotowano dla nas tylko węglańskie żelki owocowe (śmiech).

Paulina Żeleźnik, szesnastolatka z Wrocławia, uczy się w XIV LO

Jakie zadania miałyście do rozwiązania?

Trudno o tym opowiedzieć w kilku słowach, ale ogólnie rzecz biorąc zadania polegały na liczeniu i pisaniu programów. Skonstruowała sama wiedza na temat programowania i algorytmów. Trzeba było uruchomić wyobraźnię, myśleć „out of the box” (czyli niestandardowo – przyp. red.), wpasć na odpowiedni pomysł. Tego się nie da wykuć.

Byłaś zmęczona? Zawody trwały dłużej niż pisemny egzamin maturalny...

Oj tak. To pięć godzin siedzenia przy komputerze i intensywnego myślenia, a do tego ogromne emocje. A na jutro od nowa.

Czy taka olimpiada to tylko rywalizacja?

Absolutnie nie! Atmosfera była fantastyczna i właśnie to lubię w zawodach tego typu najbardziej. Medal i miejsce w rankingu są ważne, ale to właśnie możliwość poznania dziewczyn z różnych stron świata i klimat są tym, co zostaje w pamięci najdłużej. Organizatorzy zapewnili nam mnóstwo atrakcji, ale też zadbałyśmy o nie na własną rękę. Poznawałyśmy się, gadałyśmy, grałyśmy w karty i planszówki, jeździliśmy na rowerach, wymieniałyśmy się prezentami, objadaliśmy szwajcarską czekoladą itd. No i przede wszystkim śpie-

wałyśmy, bo w tym roku największym hitem było karaoke (śmiech). „Barbie girl” śpiewało razem sześć reprezentacji!

Pamiętasz, kiedy informatyka pojawiła się w twoim życiu?

W szóstej klasie podstawówki, bo wcześniej skupiałam się na matematyce, którą zresztą uwielbiam do dziś. Zaczęło się od tego, że tata podesłał mi link do strony Ligi Niezwykłych Umysłów z kursami informa-

tycznymi online. Wciągnęło mnie to, więc zaczęłam brać udział w sparingach informatycznych na Uniwersytecie Wrocławskim, organizowanych przez doktora Karola Pokorskiego – to były takie minikonkursy z wykładami. Podstawówkę kończyłam w klasie pod patronatem Uniwersytetu Wrocławskiego. Już w 8 klasie startowałam w Olimpiadzie Informatycznej dla licealistów i weszłam do finału, co dawało mi jeszcze przed rozpoczęciem liceum wolny wstęp na dowolne studia informatyczne w Polsce.

A jakie cechy trzeba mieć, żeby dać sobie radę w zawodach takiej rangi jak te w Szwecji?

Zdecydowanie cierpliwość, bo to dużo pracy. Dostanie się na olimpiadę w Lund zajęło mi trzy lata, a wcześniej dwa lata starałam się o to, by zostać finalistką olimpiady w Polsce. No i nie wolno się poddawać.

Jesteś uczennicą znanego z wysokiego poziomu XIV LO. Jakim cudem łączysz naukę z przygotowaniami do zawodów?

Mam dużo nieobecności, bo często wyjeżdżam na zawody, obozy naukowe i zgrupowania kadry narodowej, a poza tym startuję też w konkursach matematycznych. Na szczęście mogę liczyć na wsparcie pani dyrektor i wyrozumiałość nauczycieli. Gdy tylko mogę, staram się błyskawicznie nadrobić zaległości.

Czym się interesujesz poza informatyką?

Mnóstwem rzeczy. Na przykład gram na ukulele.

A wiesz już, co chcesz robić w przyszłości?

Wybieram się na indywidualne studia informatyczno-matematyczne na Uniwersytecie Wrocławskim. A później? To się dopiero zobaczy, ale na pewno chciałabym również przygotowywać młodych ludzi do podobnych zawodów, zarażać swoją pasją. A przede wszystkim chciałabym sprawiać, by w siebie wierzyli.

➤ Październikowe
KrasnaLove
Wieści w CIT, Rynek 14
i na krasnale.pl

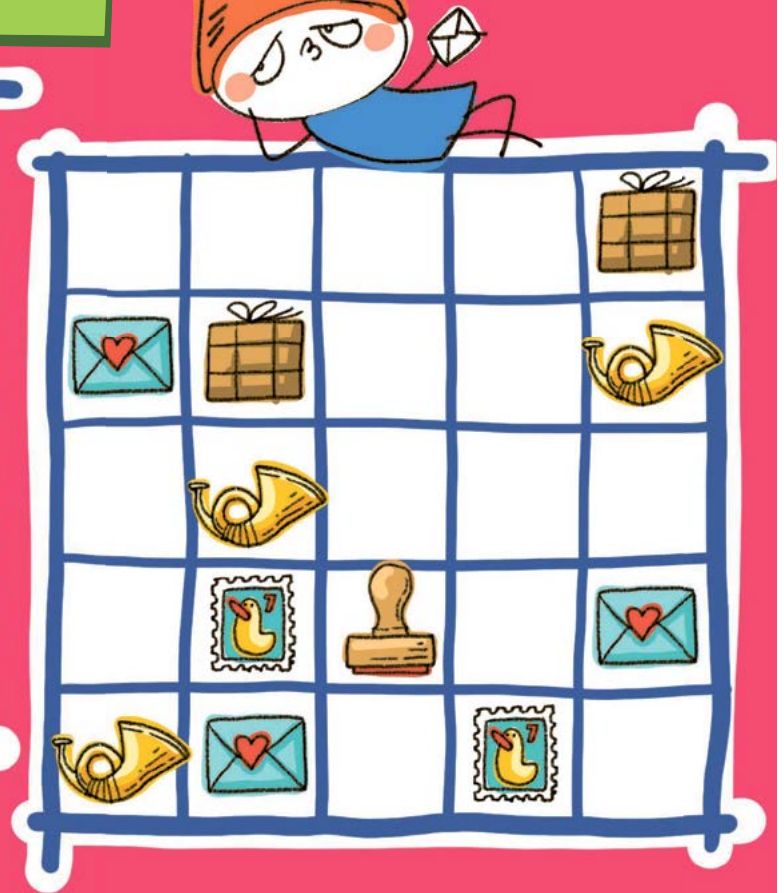

POCZTOWE SUDOKU

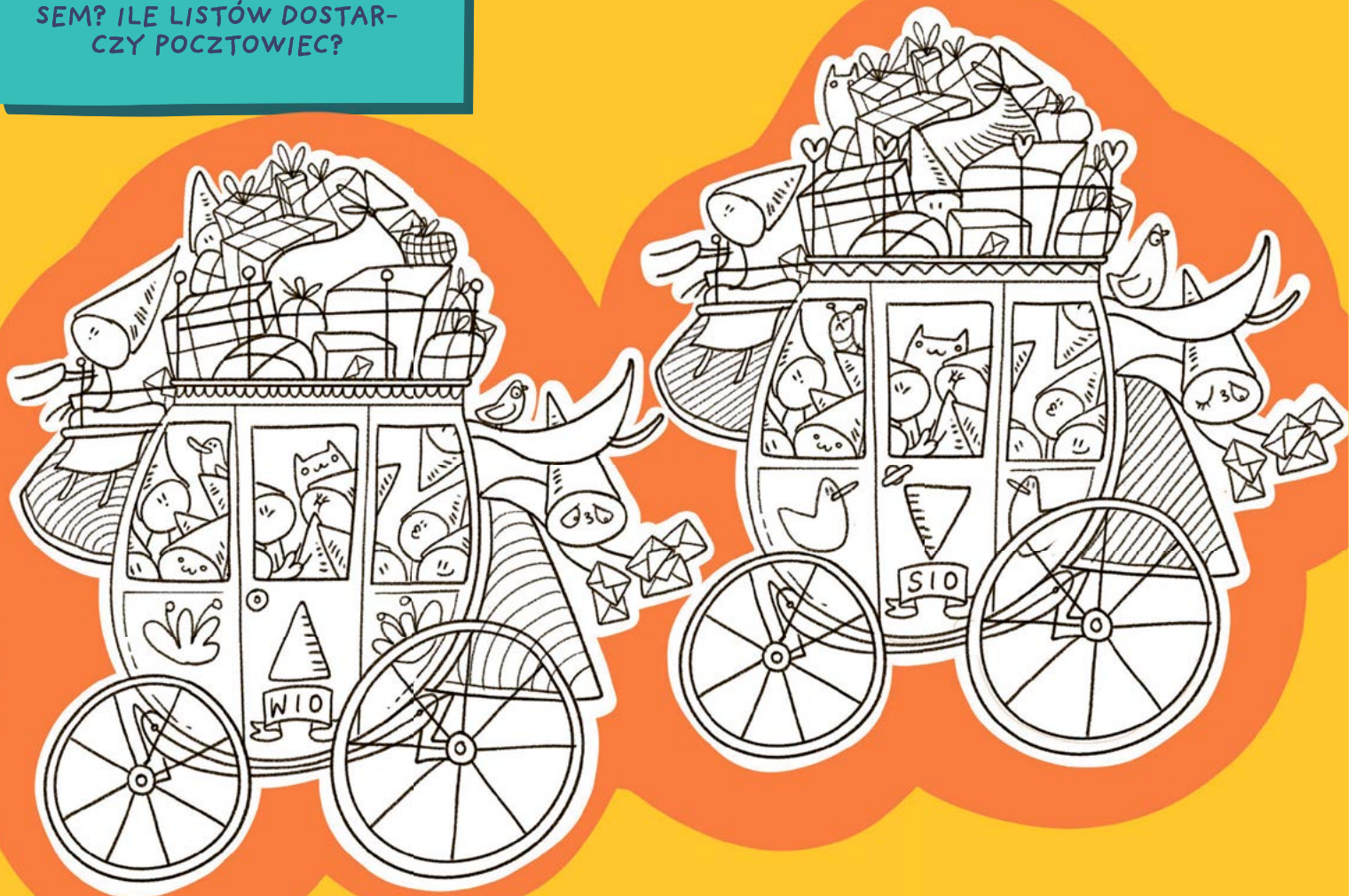
UZUPEŁNIJ BRAKUJĄCE OBRAZKI TAK, ABY W ŻAD-
NYM RZĘDZIE (PIONOWO I POZIOMO) NIE POWTÓ-
RZYŁ SIĘ ŻADEN Z PRZEDMIOTÓW.

KĄCIK
KRASNALICY
NIEZABUDKI

ZNAJDŹ 15 RÓŻNIC
ILE OSÓB JEDZIE DYLIŻAN-
SEM? ILE LISTÓW DOSTAR-
CZY POCZTOWIEC?

W MADREJ
GŁOWIE,
CZYLI ZGADNIJ
KRASNAŁOWE
PRZYSŁOWIE

Kiedyś

WY+

K=R A=Y
+SZ

W

USZKA

A

NIE MYŚL,
ŻE TWÓJ

ZOSTANIE

W

U

NIEPŁY WYRUSZYSZ W PODRÓŻ, NIE MYŚL,
ŻE TWÓJ GIEŃ ZOSTANIE W DOMU.

Zmień piec z dofinansowaniem nawet do 50 tys. zł

Lokatorzy mieszkań komunalnych i ci, którzy mieszkają w budynku z możliwością przyłączenia do sieci ciepłowniczej – to wspólny sukces Wrocławia i Dolnośląskiego Alarmu Smogowego z poparciem Unii Metropolii Polskich. Zeszłoroczny apel poskutkował i więcej osób może skorzystać z rządowego programu.

Redakcja

– Zależało nam bardzo na naszych najemcach komunalnych i oni zostali uwzględnieni w drugiej edycji programu Ciepłe Mieszkanie. To wspólny sukces Wrocławia i Dolnośląskiego Alarmu Smogowego. Do programu zostały również włączone małe wspólnoty mieszkaniowe, które oprócz finansowego wsparcia na wymianę pieców, mogą otrzymać dotację na docieplenie budynków i to jest nowość – tłumaczy Małgorzata Demianowicz, dyrektorka Wydziału Środowiska Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Maksymalna kwota dotacji w programie Ciepłe Mieszkanie dla właścicieli lokali i najemców w budynkach wielorodzinnych to 44 tys. zł, dla wspólnot mieszkaniowych 375 tys. zł. Całkowity budżet programu to miliard złotych.

Smog skraca życie o prawie dwa lata

– Mamy pewną obawę, czy ten budżet jest wystarczający. Będziemy się temu przyglądać, bo jest to bardzo poważny problem. W Polsce szacujemy, że 40 tys. osób przedwcześnie umiera z po-

wodu zanieczyszczenia powietrza, a średnia długość życia skraca się o 20 miesięcy – mówi Krzysztof Smolnicki z Dolnośląskiego Alarmu Smogowego.

Wrocław na wymianę pieców wydał już blisko 250 mln zł. To dofinansowania dla mieszkańców do samodzielnej likwidacji kopciucha (KAWKA plus) i wymiana ogrze-

wania w budynkach należących do miasta. Do końca 2024 budżet akcji Zmień Piec pochłonie w sumie 330 mln zł.

Mniej o 12 tys. kopciuchów

– Jeszcze nigdy w historii Wrocławia, na taką skalę nie był prowadzony proces wymiany pieców na ekologiczne źródła ogrzewania.

Od 2019 roku zlikwidowaliśmy 12 tys. kopciuchów. Tylko w tym roku piece znikną z kolejnych stu budynków, należących do miasta. Możliwość połączenia miejskiego programu KAWKA plus z rządowymi programami to szansa dla mieszkańców – podkreśla Katarzyna Szymczak-Pomianowska, dyrektorka Departamentu Zrównoważonego Rozwoju.

Trzy programy

Rządowe programy ■ **Ciepłe Mieszkanie** – dla budynków wielorodzinnych i ■ **Czyste Powietrze**, dla właścicieli domów jednorodzinnych można łączyć z miejskim programem dotacyjnym ■ **KAWKA plus**. Łączna suma dofinansowania, łącząc programy, może wynieść nawet 50 tys. zł.

W 2023 roku w programach rządowych Ciepłe Mieszkanie i Czyste Powietrze podpisano do tej pory 289 umów, a we wrocławskim programie KAWKA plus – 544 umowy, co daje 637 zlikwidowanych pieców.

We wrocławskim Wydziale Środowiska UMW mieszkańcy mogą uzyskać informację i złożyć wnioski do wszystkich trzech programów.

Wydział Środowiska UMW, ul. Hubska 8-16, 50-502 Wrocław, otwarty w godz. 8-15.45. W godzinach pracy urzędu możesz też zadzwonić: **71 799 67 00** lub napisać mejla: WSR@um.wroc.pl. Do dyspozycji mieszkańców pozostaje również specjalny nr tel. **71 799 67 99** (od pon. do pt. w godz. 8-18) i adres e-mail: zmienpiec@um.wroc.pl.

Stypendia dla szkolnych noblistów i olimpijczyków

Od 200 do 400 zł przez 10 miesięcy – tyle za swoje sukcesy edukacyjne będzie dostawało ponad 340 uczniów wrocławskich szkół jako stypendia Samorządu Wrocławia.

Redakcja

Stypendyści Samorządu Wrocławia w ramach Wrocławskiego Programu Wspierania Uzdolnionych – Promovere Talenta to laureaci konkursu Szkolny Nobel i ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych, a także uczniowie wyróżnieni za wybitne osiągnięcia oraz wysokie wyniki w nauce.

Wśród nich znalazła się Inga Stepuk ze Szkoły Podstawowej nr 109 z ul. Inżynierskiej. – To dla mnie wielkie wyróżnienie i radość, że moja praca została doceniona i zauważona. Lubię się uczyć i brać udział w różnych konkursach. Wymaga to z mojej strony pewnego wysiłku, ale

wiem, że to w przyszłości zapoczątkuje – podkreśla.

Stypendia, w wysokości od 200 do 400 zł miesięcznie, wypłacane będą do czerwca 2024 roku. W tym roku otrzymywać je będzie 253 uczniów szkół podstawowych, 50 uczniów szkół ponadpodstawowych i 39 olimpijczyków.

– To młodzież, z której jesteśmy niezwykle dumni, która jest przykładem dla innych. Przykładem tego, że warto rozwijać swoje naukowe umiejętności i pasję. Wrocław jest piękny, właśnie dzięki takim ludziom jak oni – mówi Jacek Sutryk, prezydent Wrocławia.

Urząd Miejski Wrocławia na tegoroczne stypendia dla uzdolnionych uczniów wrocławskich szkół przeznaczył ponad 812 tys. zł.

– Ci młodzi ludzie są dowodem na to, że nauka i podnoszenie sobie coraz wyżej szkolnej poprzeczki nie wyszły z mody. Młodzież chce się uczyć i rozwijać. Oczywiście nie byłoby to możliwe bez wsparcia dyrektorów i nauczycieli, którym również serdecznie dziękuję i gratuluję – podkreśla Jarosław Delewski, dyrektor Departamentu Edukacji UMW.

Stypendia rozdane zostały 9 października podczas uroczystej gali w XIV LO przy al. Bruecknera.

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Utalentowani uczniowie dostali również pamiątkowe dyplomy

Niezwykła Kokoszka otwarta i czeka na pacjentów

We Wrocławiu powstało miejsce wyjątkowe – Dom Opieki Wytnieniowej. Przygotowano je dla chorych potrzebujących całodziennego opieki, aby ich opiekunowie mieli chwilę na odpoczynek czy załatwienie pilnych spraw. To jedyne takie miejsce na Dolnym Śląsku. Inwestycja kosztowała 16 mln złotych.

Magdalena Pasiewicz

Dom Opieki Wytnieniowej oficjalnie już otwarty! Nazwany został Kokoszka. Powstał przy ulicy Sołtysowickiej 58 we Wrocławiu dzięki współpracy samorządu wojewódzkiego, władz miejskich, zaangażowaniu Fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci oraz dzięki wielu innym osobom mającym bezpośredni wpływ na sukces budowy ośrodka. Budynek czeka na pierwszych pacjentów.

Dla wytnienia

Rodzice przykuci do łóżka dziecka 24 godziny na dobę, jak mało kto, potrzebują wytnienia od rodzinnych obowiązków. Szansą na chwilę przerwy jest powierzenie, często nieuleczalnie chorych dzieci, pod opiekę wykwalifikowanego personelu. Ta chwila pomaga rodzicom odzyskać siły lub pozwala załatwić pilne sprawy.

– To miejsce szczególne, zapewniające opiekę nieuleczalnie choremu dziecku na czas, gdy nie może jej sprawować rodzic, opiekun, np. z uwagi na zdarzenie losowe, hospitalizację, podreperowanie kondycji psychicznej,

Tak prezentują się budynek i wnętrza Domu Opieki Wytnieniowej przy ulicy Sołtysowickiej 58 we Wrocławiu. Jest tam 8 pokoi i 16 łóżek

potrzebę odpoczynku czy załatwienia codziennych spraw – wyjaśnia Beata Hernik-Janiszewska, prezes Fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci.

Najpierw powstał niewielki ośrodek w podwrocławskim Żmigrodzie. Ta iskra rozpaliła ognisko dalszego wsparcia

i pomocy. Podczas planowania i budowy obiektu we Wrocławiu wsparcie płynęło z każdej możliwej strony. Inwestycję wsparło także Miasto Wrocław, które znalazło dla Fundacji miejsce na stworzenie ośrodka.

Na budowę Kokoszki zrzucili się: władze województwa (5 mln zł),

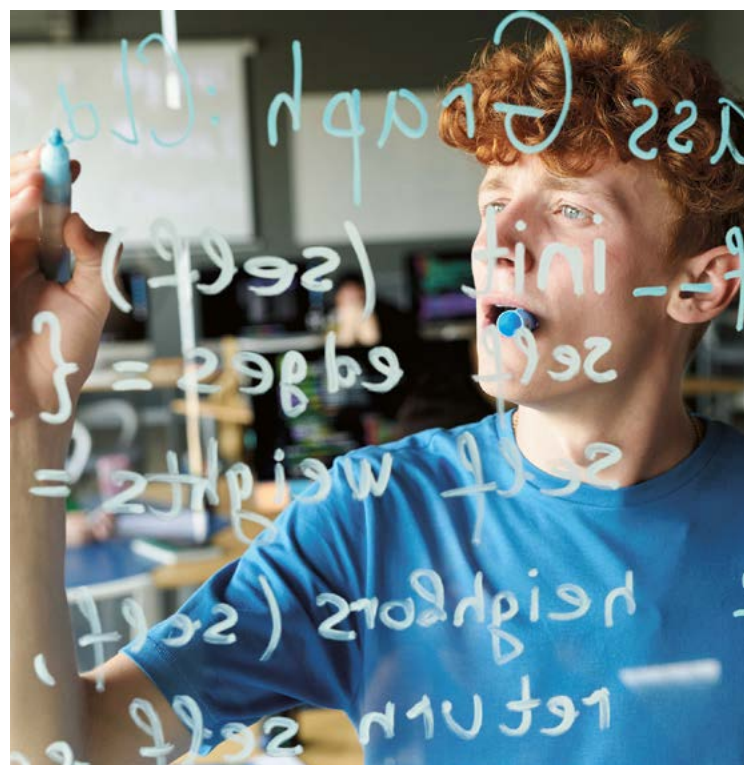
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (7 mln zł), a reszta pochodziła z przekazania 1 proc. podatku oraz darowizn. Łącznie kosztowało to 16 mln złotych.

Pracują 24 h na dobę

W nowym Domu Opieki Wytnieniowej przy ul. Sołty-

sowickiej przez 24 godziny na dobę pracować będzie wykwalifikowany personel. Powierzchnia obiektu wynosi 1500 mkw. Znalazło się tam 16 łóżek w 8 pokojach ozdobionych aranżacjami wykonanymi przez studentów z Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu.

Na Maślicach uczą się matematyki po... angielsku!

Matematyka – nazywana królową nauk, uważana jest przez większość uczniów za najtrudniejszy przedmiot w szkole. A gdyby tak podnieść poprzeczkę i uczyć się jej w języku angielskim? W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 12 przy ul. Suwalskiej we Wrocławiu to możliwe!

Paulina Falkiewicz

Szkoła realizuje projekt „I LOVE MATHS”, który znalazł się w gronie projektów edukacyjnych wyróżnionych przez mFundację (fundację mBanku). W X edycji mPotęgi grantami w kategorii klas 7–8 zostało nagrodzonych 91 szkół z całej Polski.

Celem projektu jest podniesienie kompetencji matematycznych i językowych uczniów. W pierwszych czterech miesiącach roku szkolnego uczniowie (klas 7–8) poznają i utrwalać pojęcia matematyczne wyrażone w języku angielskim. Będą mieć do tego okazję zarówno w ramach zajęć

szkolnych (quizów, kart pracy, gier i zabaw), jak również w domu poprzez udostępnione słownictwo, przykładowe zadania oraz interaktywne gry i zabawy.

– Poza zwiększeniem zasobu słownictwa oraz umiejętności rozwiązywania zadań matematycznych w języku angielskim, realizacja zaplanowanych metod pracy pozwoli uczniom rozwinąć tzw. kompetencje kluczowe, kompetencje przekrojowe. Realizacja zadań projektowych wpisuje się też w formy i metody edukacji STEAM. Mamy nadzieję, że przygotowane zajęcia będą dla uczniów ciekawą przygodą edukacyjną, a przede wszystkim do-

brą zabawą – mówi Marek Berkowski, koordynator projektu.

Wydarzeniem wieńczącym projekt będzie udział w konkursie matematycznym w języku angielskim, który zaplanowany jest na listopad. Uczniowie szkoły biorący w nim udział otrzymają drobny upominek – długopis z napisem I Love Maths. Natomiast osoby, które najlepiej rozwiążą zadania konkursowe, otrzymają rodzinne gry planszowe. W ramach projektu zostanie także ogłoszony konkurs z nagrodą rzeczową na najciekawsze zadanie matematyczne w języku angielskim. Zwycięskie zadanie znajdzie się w grupie zadań konkursowych.

Jesień w Hali Stulecia pełna wydarzeń

Jak zawsze dużo muzyki, ale też kabarety, stand-upy, targi, trochę teatru, a nawet balet. W kompleksie Hali Stulecia łączą się gatunki i style, a jej kalendarz imprez na jesień po brzegi wypełniony jest świetnymi propozycjami.

Maciej Wołodko

Koncerty i festiwale, ale też widowiska muzyczne, w tym aż trzy koncerty muzyki filmowej. Jesień bez Pomarańczowej trasy Kultu, wROCK for Freedom, Hip Hop Festivalu i One Music Love Music Festivalu? Nie ma mowy! Do tego dobre halloweenowe techno na Trick or Beat, wielkie rockowo-symfoniczne show, Lady Pank w trasie MTV Unplugged, Kwiat Jabłoni, Asaf Avidan, Skaldowie i Chór Gregorian. Unikalnym wydarzeniem muzycznym będzie z pewnością Beksiniński.Live, projekt z udziałem Katarzyny Nosowskiej, Roguckiego, Błażeja Króla i O.S.T.R. Pod kopułą Hali Stulecia zaprezentowane zostaną wprawione w ruch i przepuszczone przez filtr nowoczesnych technologii obrazy Zdzisława Beksinińskiego.

Kabarety, stand-upy, teatr

Tej jesieni okazji do prawdziwych wybuchów śmiechu wrocławianie będą mieć sporo. Pierwszą okazją będzie największy w Polsce ma-

W Hali Stulecia odbędzie się w tym roku jeszcze wiele wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych i biznesowych

raton z najlepszymi polskimi kabaretami Polska Noc Kabaretowa, podczas której wystąpią Kabaret Skeczów Męczących, Kabaret Nowaki, Kabaret Smile, Kabaret Ani Mru Mru, Paraniennormalni, Kabaret K2 i Szymon Łątkowski. Zaś Kabaret Neo-Nówka zaprezentuje w listopadzie po raz pierwszy we Wrocławiu swój nowy program „Tradycje Polskie”. Ale dudnić od śmiechu Hala Stulecia będzie też podczas stand-upów. Dwa razy, swoje show pod kopułą zaprezentuje dwóch komików – Pacześ

i Lotek. Również dwa razy, ale już w sali audytorijnej Wrocławskiego Centrum Kongresowego, wystąpi Mateusz Socha. Do sali audytorijnej zawita też m.in. spektakl Alicja w Krainie Czarów, ale w wersji rodzinnej, tak jak balet Dziadek do orzechów i Najpiękniejsze bajki baletowe Teatru Palladium i Młodego Baletu Polskiego.

Targi i spotkania

22 października odbędą się tradycyjne Dolnośląskie Targi Ślub-

ne, czyli jedno z największych w Polsce spotkań branży ślubnej, a przyciągające co roku tłumy Wrocławskie Targi Dobrych Książek rozpoczną się ostatniego dnia listopada i potrwać, jak zawsze, aż cztery dni. Kompleks Hali Stulecia to też miejsce ważnych branżowych spotkań – konferencji i kongresów medycznych, biznesowych, naukowych. Koniecznie sprawdź harmonogram wydarzeń.

➤ **Szczegóły na halastulecia.pl/kalendarz-imprez**

Gdy zapadnie zmrok, zajrzyj do księgarni

To będzie noc pełna rozmów, czytania, śmiechu i muzyki. A wszystko to wydarzy się między regałami w piątek 13 października.

Paulina Czarnota

V edycja wydarzenia organizowanego wspólnie przez księgarnie i dystrybutora książek OSDW Azymut będzie rekordowa – do udziału w akcji zgłosiło się aż 170 księgarni z ponad 60 miast.

W programie Nocy Księgarń 2023 czytelnicy znajdą m.in. spotkania z autorami, dyskusje, warsztaty dla dzieci i młodzieży, spacer tematyczny, koncerty czy stand-upy i improwizacje literackie. Nie zabraknie także specjalnych kiermaszy i promocji dla klientów odwiedzających księgarnie po zmroku. Organizator wydarzenia zapowiada także konkursy.

We Wrocławiu w ramach wydarzenia 13 października będzie można np. spotkać się z Markiem Krajewskim, autorem bestsellerowych powieści kryminalnych o Eberhardzie Mocku i Edwardzie Popielskim. Pisarz będzie podpisywał książki w godz. 17–19 w Księgarni PWN we Wrocławiu przy ul. Kuźnicznej 56.

Natomiast Antykwariat im. A. Jaworskiego przy ul. Kuźnicznej 43/45 zaprasza w godz. 18–22 na nocny kiermasz książek w promocyjnych cenach.

➤ **Lista miejsc i szczegółowy program są dostępne na www.nocksiegarn.pl.**

Jazz zabrzmi we Wrocławiu

15 października we Wrocławiu zaprezentuje się saksofonista, jedna z najwybitniejszych postaci polskiej sceny jazzowej, Piotr Baron ze swoim kwartetem oraz z wokalistą i perkusistą Andrzejem Dąbrowskim. Premierowy projekt „KARO-LAK SONGBOOK” to hołd dla Wojciecha Karolaka, obejmujący kompozycje tego artysty, w tym piosenki o mocno jazzowym zabarwieniu, napisane wspólnie z żoną Marią Czubańską. Obok Piotra Barona (saksofon) i Andrzeja Dąbrowskiego (wokal), na scenie wrocławskiej Akademii Muzycznej przy ul. Zelwerowicza 7–11 wystąpią: Michał Tokaj (fortepian), Maciej Adamczak (kontrabas) i Łukasz Żyta (perkusja). Start o godz. 19. Bilety w cenie 80 zł można kupić przez stronę www.kupbilecik.pl.

Wystawa laureata Oscara w auli ASP

Twórca filmów animowanych Zbigniew Rybczyński, pierwszy polski filmowiec, który otrzymał Oscara za film „Tango”, posiada też wiele patentów technologicznych i interesuje go odtwarzanie w obrazie filmowym geometrii ludzkiego widzenia. 9 października artysta otrzymał tytuł doktora honoris causa Akademii Sztuk Pięknych. Do 17.10 można oglądać jego prace w auli ASP przy pl. Polskim 3/4.

Przyjdź na koncert w Czasoprzestrzeni

„Zakorzenianie” to koncert piosenek ukraińskich, łemkowskich i karaimskich w wykonaniu Michała Kuliczenki i Przyjaciół, które wybrzmia 16 października (poniedziałek) o godz. 19 w Czasoprzestrzeni, ul. Tramwajowa 1–3. Artysta jest potomkiem Karaimów, jego Ojczyzna to Ukraina. We Wrocławiu poznawał kulturę łemkowską, grając w zespole muzyki tradycyjnej. W Czasoprzestrzeni z Michałem Kuliczenko wystąpią: Patrycja Bettle, Karolina Matuszkiewicz i Mateusz Szemraj. Wstęp bezpłatny.

«Українка в Польщі» – проєкт інтеграції для жінок

Ініціативу „Українка в Польщі” очолює Юлія Богуславська, яка активно допомагає жінкам з України збудувати нове життя у Польщі.

Альона Нетьосова

Кожна людина пише свою власну історію життя. Історія Українки із Донецька, на ім'я Юлія Богуславська, почалася 10 років тому. Разом зі своєю родиною, включаючи двох маленьких дітей, вона переїхала до Польщі в пошуках професійного росту. Тут вона розпочала свій шлях у великій міжнародній компанії Польщі.

Після трьох років праці, яка відзначалася великим завзяттям, пані Юлія надала життю нових фарб. Вона вирішила створити власну маркетингову агенцію разом з партнерками, польками, яка і досі успішно працює в місті Вроцлав.

За плечима Юлії був операційний досвід роботи в Організації Об'єднаних Націй, а також диплом у міжнародних відносинах і спеціалізація у міжнародному праві.

Пройшовши повний цикл міграції від вивчення польської мови до будівництва власного бізнесу та створення фундації наша героїня продовжує свій професійний шлях та розвиток у Польщі. Сьогодні Юлія

ділиться набутим з українками у Вроцлаві та робить великий вклад в розвиток українських жінок у Польщі через проєкт “Українка в Польщі”.

Українка в Польщі

Молодий проєкт який народився в березні місяці 2022 року та має велику місію. Він спрямований на інтегрування українських жінок у місцеве суспільство та на зменшення професійної деградації. Відбуваються регулярні зустрічі як в онлайн форматі, так і на живо для українок, які живуть в Польщі та безпосередньо у самому Вроцлаві. Ці зустрічі спрямовані на інтеграцію в новій країні та на підтримку у процесі адаптації.

Даний проєкт проводить як онлайн, так і офлайн заходи, які містять наступне:

- зустрічі з психологом на різні теми, включаючи перші кроки в Польщі, пошук власного потенціалу і питання спілкування з дітьми;
- юридичну та бухгалтерську підтримку, яка включає пояснення питань, пов'язаних

з легалізацією перебування в Польщі, відкриттям власного бізнесу, ознайомлення з системою освіти та охорони здоров'я та інші важливі аспекти;

- серію бізнес-орієнтованих коучингових семінарів від досвідчених експертів, на яких обговорюються індивідуальні бізнес-потреби українок в Польщі та надається підтримка на кожному етапі їх особистісного розвитку, від обговорення ідеї до практичної реалізації;
- періодичні „розмовні клуби” з вивчення польської мови;
- інші цікаві заходи з участю представників польського бізнесу;

Важливо відзначити, що всі заходи, які проводяться в рамках цього проєкту, є абсолютно безкоштовними для українських жінок.

Вся актуальна інформація розміщена на сайті проєкту: Календар подій, розклад зустрічей для жінок в Українка в Польщі (ukrainkawpolsce.pl)

А також на сторінці facebook: www.FB.com/UkrainkawPolscePL/

Юлія Богуславська засновниця та координаторка проєкту

Безкоштовний перекладач у державних установах

Нова послуга мобільного перекладача у Центрі Підтримки Біженців

Не завжди легко знайти спільну мову, особливо у складних ситуаціях. Саме тому у Центрі Підтримки Біженців від Фундації Україна з'явилася послуга мобільного перекладача.

Світлана Кучеренко

Здебільшого, перекладач допоможе з візитами в державних установах, відділах поліції і навіть у лікарнях. Перекладач зробить все можливе, щоб ви зрозуміли, про що саме йдеться в установі. Послуга безкоштовна для громадян України, що приїхали до Польщі після 24.02.2022.

„Найчастіше у біженців виникає мовний бар'єр, через те, що вони погано володіють польською мовою та не можуть пояснити по-

ліції, що трапилося. Саме тому, як перекладач можу з ними піти до поліції, щоб вирішити їх справи” – Микита Рожков, перекладач Центру Підтримки Біженців.

Послуга мобільного перекладача доступна у понеділки за попередньої реєстрації за телефоном +48 793 336 708, з 10:00 до 19:00.

В Інституті Прав Мігрантів перекладають тексти на чотири мови: польську, англійську, українську та російську. Послуга спрямована на підтримку біженців та мігрантів.

До перекладу можна принести:

- Юридичні тексти (договори, свідоцтва, довідки тощо)
- Медичну документацію тощо.

Щоб скористатися послугою надішліть скани високої якості на електронну пошту tlumaczenia@fundacjaукраїна.eu або ж принесіть документи особисто до Інституту Прав Мігрантів, що знаходиться за адресою ul. Ruska 46a/201. Консультанти на місці зроблять скан і передадуть його перекладачам.

WROMIGRANT
пункт інформації для мігрантів та біженців у Вроцлаві

Безкоштовні консультації,
тренінги та інформаційні зустрічі

Прийди!

Перехід Діалогу,
вул. Świdnicka 19,
Вроцлав

Зателефонуй!

+ 48 735 969 992
+ 48 538 579 555
+ 48 71 772 49 50

Напиши!

wromigrant@wcrs.pl

Вподобай!

[@wromigrant](https://www.facebook.com/wromigrant)

PL / UA / EN / BY / RU

Napięty kalendarz koszykarskiego Śląska

W środę do Orbity przyjdzie Cluj-Napoca z Rumunii, a kilka dni później Wilki Morskie ze Szczecina, czyli aktualny mistrz Polski z ape-
tytem na obronę tytułu. Śląsk w tym sezonie jeszcze nie spotkał się w PLK z tak mocnym przeciwnikiem.

Blazej Organisty

WKS zagrał do tej pory w lidze z trzema drużynami, które w ubiegłym sezonie zajęły miejsca w dolnej części tabeli: z Dąbrową Górniczą (porażka), Gliwicami (wygrana) i Gdynią (wygrana). W międzyczasie był na wschodzie Francji na otwarciu pucharu europejskiego (wyraźna porażka z Bourg en Bresse).

Dwa dni w Orbicie

Koszykarze mają ręce pełne roboty. W tym tygodniu zagrają dwa razy w Orbicie: 11.10 o godz. 20 z rumuńską drużyną Cluj-Napoca i w niedzielę (15.10) o godz. 17.30 z Wilkami Morskimi ze Szczecina. Drużyna Cluj-Napoca poprzedni EuroCup zakończyła na fazie grupowej. Tak samo jak Śląsk, z tym że z lepszym bilansem: 5-13. Na inaugurację tegorocznych rozgrywek ograła na własnym parkiecie Turk Telekom z Ankary. Rumuni zaskoczyli Turków w pierwszej połowie, po której prowadzili 24 punktami. W trzeciej kwarcie pozwolili im odrobić część strat, ale ostatecznie wygrali 80:71.

W niedzielę, 8 października, Śląsk Wrocław wygrał w Hali Orbita z Arką Gdynia 88:79

Drużyna Śląska wciąż musi radzić sobie bez dwóch ważnych zawodników: Łukasza Kolendy (kontuzja kostki) i Aleksandra Wiśniewskiego (kolano). Ich brak jest mocno odczuwalny, zwłaszcza gdy zespół gra co kilka dni. – Potrzebujemy więcej graczy w rotacji. Czekamy na Kolendę i na Wiśniewskiego, których nam bardzo brakuje. Wi-

śniewski przez ostatnie dwa miesiące zrobił duży progres – ocenia trener Vidin. – Evans jeszcze nie jest w optymalnej formie po kontuzji – dodaje.

Groźni przeciwnicy

Rumuni na pewno przyjadą do Wrocławia po zwycięstwo. Tak

samo jak Wilki, aktualni mistrzowie Polski. Na razie wygrali dwa mecze i jeden przegrali. W ostatniej kolejce rozbili GTK Gliwice 112:86. Pięciu zawodników rzuciło przynajmniej 14 punktów, a Andrzej Mazurczak rozdał 12 asyst. To świadczy o mocy obrońców tytułu, których ponownie trzeba zaliczyć do grona faworytów ligi.

Nowa Gwardia ma zaskakiwać rywali

Jeszcze kilka tygodni temu istniało ryzyko, że z przyczyn finansowych wrocławska ekipa nie przystąpi do rozgrywek Tauron 1. Ligi. Gwardia oszukała przeznaczenie – w lidze rozegrała już trzy mecze, na rozkładzie ma ekipy ze Spały i Bielska-Białej, na wyjeździe postraszyła faworyta z Będzina. Przed niedzielnym meczem z MCKiS Jaworzno nastroje są bojowe (15.10, godz. 17).

Michał Sałkowski

Gwardia przed startem sezonu miała gorący czas. Walczyła o finansowy byt. Potem układała

drużynę personalnie. Oba te zadania udało się zrealizować. Pokazał to chociażby wyjazdowy mecz z MKS-em Będzin. Faworyt do awansu wyraźnie przegrał

z Gwardią pierwszego seta. Dwa kolejne wygrał po udanych blokach w końcówce. Czwarty też padł jego łupem (wynik końcowy 3:1). – Potencjał w drużynie jest spory. To mieszanka doświadczenia w postaci Adriana Miłułki, Kamila Maruszczyka, Mariusza Schamlewskiego czy Łukasza Lubaczewskiego plus kilka ciekawych graczy, mających sporo lat grania przed sobą. Tu warto zwrócić uwagę na Damiana Bilińskiego, Michała Godlewskiego czy Piotra Śliwkę – analizuje Maciej Piasecki, siatkarski ekspert, obecnie dziennikarz WPROST.

Dwa pierwsze zwycięskie mecze pozwoliły nabrać drużynie wiatru w żagle. Mecz z Będzinem, mimo przegranej, pokazał, że Gwardia może być w tym sezonie trudna do rozczytania dla rywali. – Siłą Gwardii jest to, że nie ma jedne-

go, najważniejszego zawodnika układanki. Dlatego liderem jednego dnia może być Schamlewski, innego Maruszczyk, a za chwilę koncertowo może zagrać Lubaczewski. To dodatkowy problem dla sztabów szkoleniowych przeciwnika – dodaje Piasecki.

Ostatnie potyczki pokazały też, że Gwardia coraz odważniej stara się stawiać na swój narybek. Solidnie pod siatką radzi sobie Franciszek Uszok, a w odwodzie pozostają jeszcze przyjmujący Oliwier Pakos i libero Marcel Chmielewski. Niedzielny rywal, czyli MCKiS Jaworzno jest ekipą w zasięgu Gwardii. W hali Uniwersytetu Przyrodniczego będziemy więc świadkami porcji solidnej siatkówki. Od listopada Gwardia swoje mecze w roli gospodarza ma rozgrywać w nowej KGHM Ślęza Arena na Kłokoczychach.

Libero Adrian Miłułka stanowi pewny punkt wrocławskiej Gwardii

Tydzień w skrócie

Od wysokiej wyjazdowej porażki 47:93 rozpoczęły zmagania w Orlen Basket Lidze Kobiet **koszykarki Ślęzy**. Wrocławianki przegrały derbowe spotkanie z KGHM BC Polkowice. 19 punktów dla Ślęzy rzuciła najsilniejsza Digna Strautmane, dla Polkowic najlepiej punktowała – Brianna Fraser – 17 oczek.

Zwycięska seria **piłkarskiego Śląska** zatrzymała się na siedmiu. W 11. kolejce PKO BP Ekstraklasy wrocławianie zremisowali z Górnikiem Zabrze 1:1. Gola dla Wojskowych zdobył Erik Exposito i było to już jego dziewiąte trafienie w sezonie. Wyrównał w ostatniej akcji meczu Szymon Czyż. WKS po 11. kolejkach ma na swoim koncie 23 punkty.

Od zwycięstwa rozpoczęły zmagania w Tauron Lidze Kobiet siatkarki **#VolleyWrocław**. Pokonały na wyjeździe drużynę Grupy Azoty Akademia Tarnów 3:2 (-20, +18, -21, +22, +6). Wrocławianki do pięciosetowej wygranej poprowadziła ich atakująca Julia Szczurowska, która zdobyła aż 28 punktów (22 w ataku, 2 blokiem, 4 zagrywką).

WYDARZENIA SPORTOWE

koszykówka

Orlen Basket Liga, 15.10, godz. 17.30, Hala Orbita, Śląsk Wrocław – King Szczecin (Polsat Sport Extra)

siatkówka

Tauron 1.liga, 15.10, godz. 17, Hala Sportowa Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Gwardia Wrocław – MCKiS Jaworzno
Tauron Liga Kobiet, 15.10, godz. 14.45, Hala WS im. Z. Pietrzykowskiego, BKS Bostik ZGO Bielsko-Biała – #Volley Wrocław (Polsat Sport)

Wielkie Otwarcie Lumina Park – Filmowe Opowieści

Szykują się nowe, niesamowite świetlne scenerie w parku iluminacji w Ślęzie. Na terenie Zamku Topacz (ul. Główna 12 w Kobierzycach), już w dniach 26–29.10 w godz. 17.30–21 rozbłyśnie iluminowana atrakcja – Filmowe Opowieści. Odkryjcie tajemnice Narnii, przechodząc przez drzwi, które poprowadzą do niezwykłych krain. Spotkajcie Pocahon-

tas i poczuć ducha wolności. Zanurcie się w prehistorycznym świecie w Parku Jurajskim i poznać dinozaury, które ożywają w blasku iluminacji. „To będzie niezapomniana przygoda, która zabierze Was w fascynujący świat filmowych historii, które znacie z wielkiego ekranu – obiecują organizatorzy. Oprócz 1,5-km ścieżki zwiedzania będą do dyspozycji gości punkty gastronomiczne i darmowy parking. Bilety dostępne od 10.10 na bilety.topacz.pl.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
 Pogotowie Ratunkowe: **999**
 Policja: **997**
 Straż Pożarna: **998**
 Straż Miejska: **986**
 Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
 Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**
 Pogotowie gazowe: **992**
 Pogotowie ciepłownicze: **993**
 Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)
 Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
 Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
 Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
 Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
 Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
 Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
 Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
 Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7.00-21.00)
 Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
 Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
 Taxi Senior: **794 123 124**
 Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

Napisz do nas!

REDAKCJA
 pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
 e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
 Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
 Paulina Czarnota

DRUK

AGORA
 ul. Daniszewska 27
 03-230 Warszawa

WYDAWCA
 Gmina Wrocław

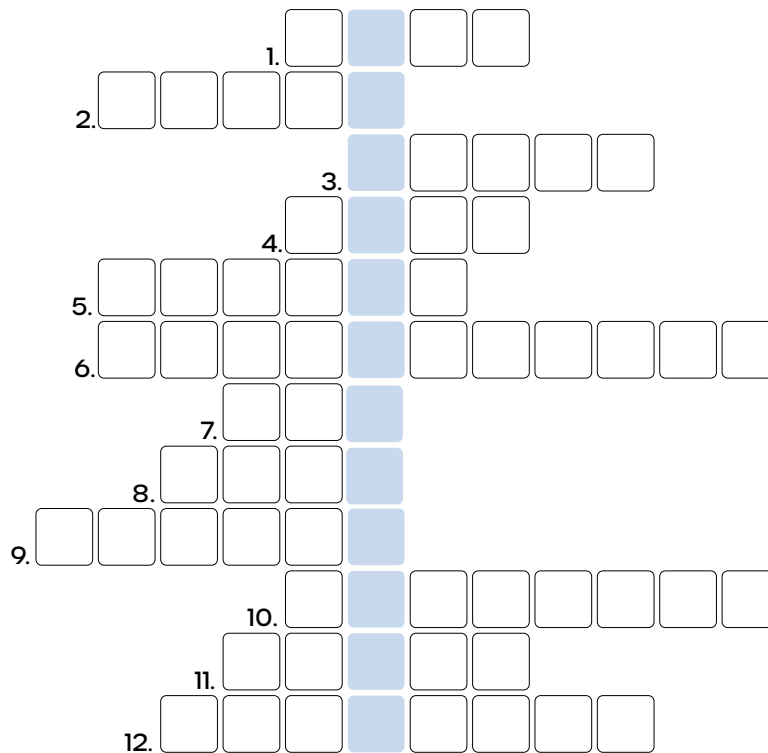
Festiwal magii MagicShock na Tarczyński Arena

MagicShock to, zdaniem fanów, sztukmistrzostwa oszałamiające, wielowymiarowe show, które rozbudza wyobraźnię do granic możliwości. Zaskakuje, inspiruje, dostarcza rozrywki dla całej rodziny. Widz powinien dać się oczarować (jeżeli nie zaczarować) dzięki spektakularnej wystawie w przemyślanej scenografii, którą w aktywny sposób będą współ-

tworzyć znakomici artyści. Dopełnieniem całego wydarzenia mają być widowiskowe występy, nietypowe warsztaty dla dorosłych i dzieci. MagicShock, Tarczyński Arena, al. Śląska 1 – w sb. 25.11 w godz. 10–19 i w ndz. 26.11 w godz. 10–18. Można kupić bilet do 150 minut uczestnictwa (norm. 95 zł) lub VIP (nielimitowany) za 250 zł. Bilety już w sprzedaży na wroc.city/MagicShock rosną dynamicznie. Kto kupi wcześniej, ten zapłaci mniej.

KRZYŻÓWKA NUMERU 152

1. Miasto, w którym korzenie mają wrocławskie instytucje: Uniwersytet Wrocławski i Politechnika Wrocławska.
2. „Wynalazł” nawozy sztuczne, cyklon B i iperyt.
3. Miasto, do którego odjechał pierwszy w historii pociąg z Wrocławia.
4. Stalowe, dźwigają most Grunwaldzki.
5. Prawo do wyłącznego korzystania z wynalazku w celach zarobkowych.
6. Metoda przygotowania i przeprowadzenia procesu wytwarzania czegoś.
7. Miejsce spacerów, które przede wszystkim chroni zagrożone gatunki i edukuje.
8. Badał ją Ludwik Hirsfeld.
9. Dziedzina nauki, w której Nagrodę Nobla otrzymał Max Born.
10. Uniwersytet, politechnika albo szkoła wyższa.
11. Niewielka łódź turystyczna lub sportowa, można nią pływać po Odrze.
12. Dział produkcji, w którym wytwarzanie odbywa się na dużą skalę.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora-

ra. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **152.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi czekamy

do **18 października 2023 r. do godz. 20.** Trzech zwycięzców wylosujemy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **25 października** br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu **71 776 71 00**. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do zdobycia są: bluza

z herbem, workoplecak z herbem, bidon i torba płócienna. Zwycięzcy z nr. 150 (hasło: Twój ważny głos) to: pani Małgorzata (bluza), pani Aleksandra (workoplecak) i pan Bartosz (torba i bidon). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs